

veto

nummer 19
9 februari 1998

Jaargang 24 - 1997-1998

alghe - Leuven X
(weekblad - verschijnt niet van juni tot augustus)

Erasmus
in Italië

p. 5

Middelpunt:
sekundair
onderwijs

pp. 8-9

Pré-Ithaka
en
ExistenzMaximum

pp. 10-12.

MLB, KVHV, NSV en Thomas More-gezelschap geschrapt

Vier vrije verenigingen niet langer gesubsidieerd via Loko

Op de algemene vergadering (AV) van Kringraad is er afgelopen vrijdag beslist over de subsidiëring van de vrije verenigingen. Deze vrije verenigingen kunnen een deel van hun kosten vergoed krijgen als zij succesvol de vooropgestelde procedure (zie kadertje, p. 4) doorlopen. Elk jaar opnieuw leidt dit tot verhitte discussies over het al dan niet toekennen van financiële middelen aan deze of gene organisatie. Dit jaar kan men echter gewagen van een heuse revolutie. Waar normaliter de meeste verenigingen uiteindelijk goedgekeurd worden, zijn nu maar liefst vier op elf verenigingen afgewezen: het Katholiek Vlaams Hoogstudenten Verbond (KVHV), het Nationalistisch Studenten Verbond (NSV), de Marxistisch Leninistische Beweging (MLB), en het Thomas More-gezelschap. Meer dan waarschijnlijk krijgt deze afwijzing nog een staart.

"Kringraad is tegelijkertijd wetgever en rechterlijke macht inzake FKK, zoiets is bolsjevisme", aldus Frederik Pieters (preses van het KVHV). Tijdens de AV van Kringraad zat het er bovenarms op. Dat het erger was dan de andere jaren komt omdat de kringen dit jaar bezwaarschriften mochten indienen los van de acht criteria waar de twee werkgroepen zich over moeten uitspreken. In het geval van het KVHV leidde dat tot twee bezwaren, op grond waarvan het grootste deel van de kringen het ongepast vindt dat het verbond nog subsidies ontvangt via Loko. Enerzijds wordt hen verweten de Universiteitshallen op een ongeoorloofde manier gebruikt te hebben voor een activiteit: het KVHV zou de Hallen aangevraagd hebben voor een modelclubavond, terwijl het in werkelijkheid om een kantsing ging. Volgens preses Pieters gebruiken de kringen dit argument uit jaloezie omdat zijzelf de Hallen niet mogen gebruiken: "De KU Leuven heeft dit probleem gecreëerd en niet het verbond."

Het tweede bezwaar was echter van doorslaggevende aard. Nog steeds gebruikt het KVHV bij zijn ledenwerving het systeem van de postassigaties. Ouders van

eerstekenners krijgen een postbode aan de deur met het KVHV-tijdschrift 'Ons Leven' en de vraag om 250 frank te betalen. Veel ouders nemen op die manier — onwetend waar het precies over gaat — een abonnement op 'Ons Leven' voor hun kinderen. Vooral Medica, de Psychologische Kring en Politika bekritiseerden die misleidende vorm van ledenwerving. Het verweer van het KVHV dat alles rechtgezet kan worden met één telefoontje deed volgens de kringen niet ter zake. Primo omdat het om een klein bedrag gaat en men meestal niet eens de moeite neemt om het recht te zetten, secundo omdat Medica zelf is moeten starten met de inzameling van klachten daaromtrent. Dat het KVHV er verder op wees dat de beslissing voor deze postassigaties nationaal wordt genomen en dat zij betreuren dat de post niet in het weekend werkt — zodat de studenten zelf kunnen beslissen omdat ze dan thuis zijn — vergoelijkte deze praktijk niet voor de kringen.

De situatie werd helemaal hachelijk voor het KVHV toen ze niet wilden prijsgeven waar zij de adressenlijst van de eerstekenners vandaan halen, op basis waarvan zij de assigaties verzenden. "Als je het adres van een goede sponsor hebt, ga je dat ook niet prijsgeven", was de uiteindelijke repliek van preses Pieters op het verwijt dat ze onmogelijk op een wettelijke manier deze lijst kunnen krijgen. Het KVHV krijgt geen subsidies meer want er werd eenentwintig maal tegen gestemd, drie keer voor en één onthouding. Tegen de praktijk van de postassigaties wordt al jaren geprotesteerd door Sociale Raad, enkele kringen en Veto; nu hebben dus ook de kringraadvertegenwoordigers massaal deze gang van zaken afgekeurd. "Een rechtzaak beginnen, brengt ons op een idee", repliceerde hoofdredakteur Frank Judo van 'Ons Leven' op insinuaties in die richting.

Zuid-Afrika

Ook de Marxistisch Leninistische Beweging (MLB) werd met een vrij ruime meerderheid, vijftien tegen drie, het recht op subsidies ontzegd. Hen wordt ideologisch revisionisme en rekuperatie van betogingen aangewreven. Een kringvertegenwoordiger van Eeos verweet de MLB op gespreksavonden historisch bewezen feiten te ont-

Alles over de VAO-betoging op pagina 3.

(foto Jimmy Debruyne)

kennen en deportaties goed te praten, verwijzend naar de stalinistische achtergrond van deze beweging. Clo Cornelissen van de MLB verdedigde de beweging door te stellen dat het "in de historische context begrijpelijk is dat er mensen werden gelijkwaardig, hoewel iedereen recht moet hebben op leven." Voorts verwees ze naar de fou-

ten en overdrijvingen in de Westerse pers over het aantal slachtoffers van het stalinisme, ondermeer bij de berichtgeving over het massagraf in Timisuaara.

Medica hekelde dan weer het feit dat de MLB betogingen van haar en van Loko rekupereerde om andere standpunten naar voren te schuiven. Konkreet ging het hier om een betoging van Medica die de MLB indertijd aangreep om tegen toelatingsexamen te protesteren terwijl de organiserende kring een andere mening verkondigde. Ook deelde MLB brochures uit over dit onderwerp terwijl ze lieten uitschijnen Medica-standpunten te vertolken. Dat het VRG

vervolg op p. 4

GROEP **T**

INGENIEURS MET VISIE

TECHNOLOGISCHE HOGESCHOOL LEUVEN

Campus Vesalius • Vesaliusstraat 13 • 3000 Leuven • Telefoon 016/30 10 30 • Fax 016/30 10 40 • E-mail groep@groep.t.be

lezersbrieven

Alle lezersreacties kunnen bezorgd worden op het redaktiesekretariaat in de 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven en moeten vóór vrijdagmiddag 16.00 u binnen zijn, liefst op diskette of via e-mail veto@veto.student.kuleuven.ac.be.

De brieven moeten betrekking hebben op in Veto behandelde onderwerpen of op Leuvense (studenten-)actualiteit. Anonieme brieven komen nooit in aanmerking: de schrijver moet steeds naam, studiejaar en adres bekendmaken. Slechts uitzonderlijk, en na uitdrukkelijk en gemotiveerd verzoek, kunnen ze weggelaten worden in Veto.

Brieven die langer zijn dan 2400 tekens (spaties inbegrepen, wat overeen komt met ± 1,5 getikte bladzijde met dubbele interlinie) worden in principe ingekort. De redactie behoudt zich het recht voor brieven niet te plaatsen.

Incognito

Een lezersbrief in Veto 15 was ondertekend met Steven Groenwals, eerste kan psychologie. Uit onderzoek dat op onze vraag is uitgevoerd, bleek dat Studentenadministratie niet op de hoogte was van ene Steven Groenwals in eerste kan psychologie. Rara, waarom wil deze brave jongen niet met naam en toenaam (en organisatie!!) in Veto staan? Ik schrijf deze reactie in naam van SJW, een jongerenorganisatie die opkomt voor een democratisch socialisme en zowel het SP-schijsocialisme als de stalinistische eenpartijdictatuur verwerpt. Wij onderhou-

den tevens goede relaties met Militant Links en met de anarchisten uit het Leuvense.

Johan van den Broek,
SJW,
eerste kan EW.

Papier hier!

Naar aanleiding van het artikel 'Keurmerken in de papiersektor' in Veto 16 hadden we graag even gereageerd. We stonden verstand van de opgesomde specificaties in

OOK PRINS LAURENT POOSDE -OP ZIJN MANIER-
CHINA TE OVERTUIGEN VOOR DE OVERVAART
VAN DE BELGISCHE BALLON

verband met het in omloop zijnde papier. Hoedje af voor het geleverde spuurwerk.

We geven dus evenzeer graag toe dat we dergelijke gegevens nooit zover hebben nagetrokken en duidelijk lichtgelovig de informatie van onze leveranciers hebben geslikt in verband met wit papier. Daar het nooit te laat is om je leven te beteren, is het dan ook onze bedoeling stappen te ondernemen om op het juiste spoor te geraken.

Er blijft evenwel een wrange nasmaak hangen bij de vermelding als zou Print Service geen kringlooppapier ter beschikking stellen van zijn klanten. Uit het ingevulde formulier kan dat onmogelijk tot uiting gekomen zijn. We gebruiken in onze shop dagelijks kringlooppapier.

Lieven De Gelder
Zaakvoerder van Print Service

Nvdr: De gegevens die opgegeven werden door de kopiecentra werden korrekter weergegeven.

vrije tribune

De vrije tribune kan bezorgd worden op het redaktiesekretariaat in de 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven en moet vóór vrijdagmiddag 16.00 u binnen zijn, liefst op diskette of e-mail veto@veto.student.kuleuven.ac.be.

De vrije tribune staat open voor iedere persoon of organisatie die met redelijke argumenten een standpunt verdedigt of een gefundeerde mening formuleert. Het standpunt kan vrij aangebracht worden. De Persoon of organisatie is volledig verantwoordelijk en aansprakelijk voor de inhoud en kan slechts één maal per jaar een vrije tribune krijgen. De vrije tribune wordt steeds ondertekend met naam, studiejaar en volledig adres, en is onder geen beding anoniem.

Eventuele reacties op een vrije tribune worden uitsluitend gegeven via lezersbrieven.

De vrije tribune wordt ofwel integraal ofwel niet gepubliceerd en is niet langer dan 7.000 tekens (spaties inbegrepen, wat overeenkomt met ± vier getikte bladzijden met dubbele interlinie). De redactie behoudt zich het recht voor de vrije tribune niet te plaatsen als aan de criteria van redelijke argumentatie, een standpunt en gefundeerd zijn niet strikt voldaan wordt.

VAO's: de juiste prijs?

Ondanks mijn sympathie voor de democratiseringszorg van de studentenbeweging, wil ik toch enkele kanttekeningen maken bij hun standpunt over het inschrijvingsgeld voor de VAO's. Het lijkt me namelijk zo dat de studentenbeweging iets teveel de democratisering als dogma gebruikt en de onderliggende sociaal-economische realiteit daarbij over het hoofd ziet. Naar mijn bescheiden mening kan de door de studentenbeweging voorgedrukte Amerikaanse (lees economische) logica wel een interessante bijdrage aan het debat bieden. Uitgangspunt daarbij is dat we de problematiek bekijken in een bredere maatschappelijke en economische context. Paradoxaal genoeg ziet de studentenbeweging in haar anti-economische opstelling een aantal belangrijke hedendaagse sociale gegevens over het hoofd.

Laten we er namelijk van uitgaan dat we niet in een universitair vacuüm leven en dat dus de studie ook (maar niet alleen) een voorbereiding is op het latere beroepsleven. Uit analyses van de arbeidsmarkt blijkt dat scholing heel belangrijk is. Iemand met een universitair diploma heeft meer kans om een degelijke en goedbetaalde job te vinden. Dit geldt a fortiori voor mensen met een diploma voortgezet academisch onderwijs.

Wie een VAO volgt, koopt met andere woorden zijn of haar ticket voor de geprivilegieerde, goedbetaalde en hoge functies op de arbeidsmarkt. Het lijkt mij dan ook wel gerechtvaardigd dat die mensen voor hun ticket ook de juiste prijs betalen. Ik vind niet dat iedereen voor iedere VAO hoge inschrijvingsgelden moet betalen. Maar toch tenminste zij die opleidingen volgen waarvan het rendement kwasi zeker de kost overstijgt (bv. een Masters of Law).

De Amerikaanse logica toont hier zijn positieve, ja zelfs rechtvaardige effecten: betalen wie het toch (nu of later) betalen kan. Het gaat hierbij niet om het verband tussen de kwaliteit van een opleiding en de prijs, zoals de studentenbeweging verkeerd stelt, maar wel over de verhouding tussen de opbrengst van een opleiding en de prijs ervan. Ik vind dat voor VAO's (niet voor universitaire basisopleidingen) zo'n cost-benefit analyse mag gemaakt worden. Het standpunt van de studen-

tenbeweging dat de inschrijvingsgelden voor VAO's niet hoger mogen zijn dan die van basisopleidingen omdat de trend in de richting van meerdere diploma's gaat, moet niet omgekeerd worden. Net omdat wie meerdere diploma's verwerft, sterker staat op de arbeidsmarkt, moet de democratiseringszorg in de eerste plaats gaan naar diegenen die nog een begin moeten maken van hun eerste diploma. Het sponsoren van maatschappelijk geprivilegieerde posities onder het mom van democratisering lijkt mij pas echt absurd. "Ja, maar het terugverdieneffect geldt alleen voor een aantal richtingen zoals economie en rechten, niet voor musiekologie of filosofie." Juist, maar we mogen ervan uitgaan dat de universitaire overheid a fortiori economisch denkt. 300.000 Bfr. voor een voortgezette opleiding wijsbegeerte, is op z'n zachtst gezegd een riskante investering. Daarom zal de vraag naar zo'n voortgezette wijsbegeerte-opleiding op weinig inschrijvers kunnen rekenen en zal de universiteit daar de financiële drempel lager moeten leggen. Er valt bovendien iets te zeggen om de opbrengsten van een aantal economisch sterk gewaardeerde richtingen (MBA, Masters of Law) te gebruiken om een aantal economisch ondergewaardeerde richtingen (musiekologie, wijsbegeerte) mee te financieren. Nu blijft 300.000 Bfr een grote som, die niet veel studenten zomaar kunnen neertellen. Waar de universiteit dan wel voor kan zorgen, zijn goedkope leningen of zelfs no-job-pay-back mechanismen. Dit lijkt mij een veel realistischere en ook democratischere eis dan voor iedere VAO 18.000 Bfr als plafond te willen behouden.

Laten we er, ten tweede, van uitgaan dat we niet in een budgetair vacuüm leven — de recente onderwijsbetogingen kunnen als bewijs gelden. Ik begrijp dat het voor de studentenbeweging moeilijk is om te stellen dat minister Vandenhossche het geld voor het ondergewaardeerde basisonderwijs maar bij de universiteiten moet halen. Nochtans, vanuit democratiseringsoogpunt lijkt mij die gedachte wel steek te houden. Ik vind het dan ook nogal arrogant om, op het moment dat basis- en sekundair onderwijs tegen een budgetteringsdruk moeten aankijken, de universitaire evenjes gaan

zeggen dat het behalen van een tweede of derde diploma absoluut zo gratis mogelijk moet zijn. Het is natuurlijk de taak van de studentenbeweging om de eigen belangen te verdedigen en dat af en toe 'minder braaf' in betogingen te laten zien — een niet te onderschatten reden voor deze betoging als ik de VETO lees — maar in tijden van NPC en politieke vernieuwing zou het pas echt revolutionair zijn om het korporatisme als sociale politiek te doorbreken. Het 'mobiliseren van de achterban' rond het thema 'we gaan meer moeten betalen' getuigt niet echt van veel verbeelding, tenzij een 'biefstukkendemokratisering' het doel van de studentenbeweging is.

We leven, ten slotte, niet in een maatschappelijk vacuüm. Democratisering van het onderwijs blijft een behartigingswaardig ideaal. De methoden van de vorige decennia lijken mij daarentegen wel achterhaald. Nieuwe uitdagingen als de globalisering, de evolutie naar een informatieve en communicatiesamenleving, de flexibilisering veranderen het kader waarin ons onderwijs en onze democratisering ingebed is. Als studenten in het gesloten Vlaanderen moeten we leren leven en denken in een open en dynamisch Europa. De toekomst van de huidige studenten zal sterk bepaald worden door de mate waarin we voorbereid zijn op die evoluties. Als VAO's zo'n voorbereiding bieden, dan wil ik daar overigens gerust 300.000 Bfr. voor betalen. Het debat over 'the Global University' waarover rektor Oosterlinck sprak in The Voice, moet nog beginnen. De al dan niet open houding van de studentenbeweging ten aanzien van deze nieuwe maatschappelijke uitdaging zal op termijn veel meer de legitimiteit van de studentenbeweging bepalen dan het al dan niet op de been kunnen brengen van 1000 studenten. De zeke is niet tussen een Amerikaanse of een sociale logica, de zeke is tussen een oude Europese sociale politiek en een nieuwe Europese sociale politiek.

Jan Cornillie,
Enige kan Economische
Wetenschappen,
Centrum voor Politieke Vernieuwing

Deze week niet in Veto:

• De nieuwe Emile Zola, die na honderd jaar eindelijk recht gestaan is. U kon hem de voorbije week tot vervelens toe horen in een radiospotje op Studio Brussel: "De Vlaming is gespleten en bescheiden en hij bouwt een fermeté!" Het land darent op zijn grondvesten. • Dat de poging van ballonvaarder Wim Verstraeten van het begin af aan een zijden draadje hing, was al duidelijk. Deze week, toen de onderhandelingen met China muurvast zaten, bleek het hele gedoe eerder op gebakken dan op warme lucht te berusten. Die vlieger ging alvast niet op. • Dat van dat zijden draadje gold trouwens ook in Italië. Toen de Amerikaanse piloot te horen kreeg dat hij verantwoordelijk was voor het neerstorten van een kabellift viel hij compleet uit de lucht. • Rond de wereld vliegen lukte niet, enkel het duurrekord in de lucht. Verstraeten: "We kregen de kers maar de taart ontbrak." Natuurlijk, daar was Bill Gates mee gaan lopen. Wanneer komt de paus nog eens naar België? • VTM wil met radio beginnen. Komt er volgend jaar misschien een Gouden Oor? De genomineerden zijn al bekend. Jabbedabbedoe! • Dit is het tijdperk van de homo ludens. De Fransen gooien met taarten, de Chinezen spelen met ballonnetjes, en de Amerikaanse piloten? Die dansen de limbo. • Na vijftig jaar haalt België nog eens een medaille op de Olympische Winterspelen. Zorgde voor dit eksplot: de tot Belg genaturaliseerde Nederlander Barteld Veldkamp. Met Seedorf en Bergkamp worden de Rode Duivels toch zeker wel wereldkampioen? • Renault-topman Schweitzer voor de Belgische rechtbank. Op de persconferentie achteraf ontsloeg hij alle aanwezige journalisten, fotografen, kameralu en de koffiejuifvrouw. Het is een verslaving als een andere.

Neen aan het 'voortgezet academisch opbod'

reemde taferelen woensdagavond in Leuven. De betoging rond de inschrijvingsgelden voor voortgezette academische opleidingen (VAO 's) verliep erg rustig. Omdat de ordetroepen lieten begaan, smoorde de nabetoging in de kiem, wat gerust uniek genoemd mag worden. Maar als de rijkswacht die strategie nog eens toepast, dan zal het verrassingselement niet meer spelen. Tevreden gezichten ook bij de organisatoren die een dikke duizend manifestanten telden op hun VAO-parade. Het was van de vorige VAO-akties, drie jaar terug, geleden dat de Leuvense studenten zich nog in zo'n grote getale op straat begaven om te protesteren.

De redenen voor de betoging werden in de vorige Veto al uitvoerig verduidelijkt: de onaanvaardbare vrijlating van de inschrijvingsgelden voor (VAO's) zodat deze tot 300.000 frank zouden kunnen oplopen. Die vrijlating wordt bepleit in een voorstel van een werkgroep van de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor). Het voorstel wordt mee gesteund door de Leuvense universiteit en moet leiden tot een wijziging van de huidige dekretsbepalingen over VAO 's. Tot

een arbitraire verhoging in de nabije of verre toekomst.

Een kleurrijke betoging was het logische vervolg van de actie. Een 'algemene mobilisatie' zorgde voor een vertegenwoordiging uit zo-wat alle fakulteitskringen. Her en der in de stoet maakten de kringen op een originele wijze duidelijk dat de voorgestelde verhoging van het VAO-inschrijvingsgeld voor de meeste gezinnen onhaalbaar is. Zo voerde Germania een kinderwagen mee met daarop de tekst: "ik spaar nu al voor mijn VAO". Ook de varianten op het letterwoord VAO waren populair: "voortgezet academisch opbod" en "voortgezette aangeprijsde opleidingen". Ook al zaten andere universiteiten nog in de semestereksamens, ze bleven niet afwezig. De wimpel van de VUB liep mee voorop. De betoging verliep uiterst geordend dankzij de voorbeeldige inzet van de 'stewards' van Loko in gele hesjes. Een enkele keer werd de vlotte voortgang onderbroken voor een spontane ziatktie. Dat was ondermeer het geval bij de

(foto Barr Andrius)

worden, ging een groot deel van de betogers na de officiële ontbinding richting stadstring. In het verleden gaf dat geregeld aanleiding tot opstootjes met de ordetroepen, bezettingen van de wegen en een zware defensieve gordel rond het station. Het zou dit jaar wel niet anders zijn

latie. De ergste agressie kwam nog van geïrriteerde chauffeurs die het niet schuwden om op het gaspedaal te gaan staan temidden van de door studenten ingenomen autoweg.

Het snelle en luide studentenprotest zorgde ondertussen al voor hoopgevend resultaat. Nog voor de betoging van donderdag had de algemene raad van de Vlor besloten het door de studenten gewraakte amendementsvoorstel van haar eigen werkgroep niet te weerhouden. De raad oordeelde dat de standpunten van haar leden op dit moment te ver uiteen liggen, om samen-gevat te kunnen worden in het huidige voorstel. De Vlor stuurde gaf haar werkgroep de opdracht om de discussie over de inschrijvingsgeld van de VAO's opnieuw te openen. Dat kan in het voordeel spelen van de studenten die immers in de betreffende werkgroep vertegenwoordigd zijn — en niet op de algemene raden van de overkoepelende Vlaamse Onderwijsraad en Vlaamse Interuniversitaire Raad. De studenten krijgen nu dus de gelegenheid om ook elders dan op straat hun eigen voorstellen te verdedigen. De eerlijkheid gebiedt wel daarbij te zeggen dat het allerminst zeker is of de minister van Onderwijs uiteindelijk rekening zal houden met het Vlor-advies bij de bepaling van de definitieve VAO-dekretswijziging. Maar belangrijk is dat de studenten alvast een eerste veldslag hebben gewonnen.

(foto Jimmy Debruyne)

vandaag geldt immers de regel dat voor geen enkele universitaire opleiding meer inschrijvingsgeld wordt gevraagd dan achttienduizend. Nochtans zijn er Vlaanderen een elftal VAO's waarvoor wel degelijk een hoger bedrag wordt geïnd. Om die min of meer illegale toestand uit de weg te ruimen stellen de uniëfs nu voor om voor maximum de helft van de VAO's een bedrag te mogen eisen tot driehonderdduizend. In het Vlor-voorstel zijn ook drie redenen opgegeven die een dergelijke verhoging zouden moeten motiveren: speciale kosten (bibliotheken, personeel...), specifieke extra-curriculaire opdrachten (bedrijfsbezoek, seminars, ...) en de kostprijs van vergelijkbare opleidingen in het buitenland.

De studenten kunnen zich hoegenaamd niet vinden in het voorliggende voorstel. Ze vinden het maximumbedrag "absurd hoog", en de opgegeven redenen zijn volgens hen te algemeen aangezien er wel op elke VAO eenje van toepassing is. Met een bezetting van het rektorat twee weken geleden toonden de Leuvense studenten al een eerste keer hun tanden. Vertegenwoordigers van de academische overheid bezwoeren dat mocht het voorstel dekreet worden er op korte termijn weinig zou veranderen. Maar de studenten namen geen genoegen met die belofte, omdat het amendementsvoorstel de deur openzette voor

doortocht in de schaduw van het rektoratgebouw.

Stella

De parade werd aangevoerd door een Loko-bestelwagen, waaruit keiharde (en keigoelie) jungle en drum 'n bass-muziek loeide. Achteraan de stoet was er plaats voor liefhebbers van meer populaire deuntjes. Een Ekonomika-wagen sloot er de rij en liet de muziek van een lokale radio door de luidsprekers schallen. Dé fans van Luc Steeno die achteraan liepen met een poster van hun idool konden dan ook hun pret niet op. Al die pret verdroeg evenwel niet de eigenlijke boodschap van de betogers. Voor hen was het duidelijk dat er niet geraakt kon worden aan de achttienduizend frank die op dit moment als algemeen inschrijvingsgeld wordt gevraagd.

Zoals verwacht kon

faire laissez-passer. En het dient gezegd te worden, de tactiek werkte want zelden was een nabetoging zo snel afgelopen en dat zal toch niet alleen te maken hebben met de braver (meer apatische?) studentenpopu-

Peter Mangelschots
Bart Eckhout

(foto Maarten Timmermans)

FKK-Subsidies

vervolg van p. 1

ten slotte opwierp dat MLB ook iets positiefs doet voor de studenten overtuigde de andere kringen blijkbaar niet, gevolg: de MLB krijgt komend jaar geen subsidies meer. De bezwaarschriften van Ekonomika tegen Springbok (een vereniging ter bevordering van de culturele betrekkingen tussen Vlaanderen en Zuid-Afrika) waren volgens de kringen niet zwaarwichtig genoeg. Springbok verdedigde zich blijkbaar vol-

"LOKO is volledig geïnfilteerd door MLB en anarchisten" dixit Mathias Vanaken van het Thomas More-genootschap

doende op vragen over het apartheidregime, hun politieke stellingnamen en hun vermeende banden met het KVHV en de NSV. In twee rondes kreeg Springbok voldoende steun van de AV om ook het volgende jaar subsidies te krijgen. Nochtans is ook de handel en wandel van deze kleine vereniging niet onbesproken. Ten bewijze van haar activiteiten leverde zij één affiche binnen van een lezing van de toenmalige Zuid-Afrikaanse ambassade-sekretaris Lindeque. Veto-onderzoek leerde dat de opgegeven uniefrumite op de datum die op de affiche staat niet gebruikt werd. Nochtans bevestigde ambassade-medewerker Mauritz Lindeque vanuit Zuid-Afrika dat hij wel degelijk in Leuven is geweest "voor een babbel met een achttal studenten in een wat vreemde, nostalgische sfeer van het oude regime." Kontaktpersoon met Lindeque was ... Frank Judo.

De Springbok-vertegenwoordiger kan dus op drie onjuistheden worden betrap in zijn verdediging op de AV. Ten eerste heeft de enige publieke activiteit van de vereniging niet plaatsgevonden op de dag (of op de plaats) die op de affiche vermeld staat. Vervolgens blijkt uit wat over die activiteit bekend is niet meteen de sympathie die Springbok voor het post-apartheidregime bewees te hebben. Tot slot is het vreemd dat Springbok zichzelf een vereniging noemt met medewerkers uit alle mogelijke ideologische strekkingen. De enige Springbokkers die bij name bekend zijn — Peter Dirix en Frank Judo — zijn eminente KVHV-leden.

Paus

Dat de procedure ter erkenning van de vrije verenigingen onvoldoende sluitend is, mag duidelijk zijn als men ziet hoe de procedure verliep voor het Thomas More Studentengenootschap en NSV. NSV, dat het ene jaar al beter kan verbergen dan het andere dat ze een racistische vereniging zijn, voldeed dit jaar niet aan de formele criteria. Zij hadden namelijk geen bewijsstukken (zoals pamfletten en affiches) ingediend, zoals het FKK-reglement vereist. Ondanks deze formele tekortkoming werd er nog over de erkenning van de NSV gestemd: Zij slaagden er zelfs in nog twee positieve stemmen en twee onthoudingen achter hun naam te krijgen. Meer fundamenteel was het probleem dat rees bij de erkenningprocedure van het Thomas More Stu-

dentengenootschap. Dit genootschap kan omschreven worden als een conservatieve vereniging die zich als doel stelt in te gaan op de vraag van Paus Johannes-Paulus II om de boodschap tot 'nieuwe evangelisatie' uit te dragen. De vereniging werd maar op het laatste moment door LOKO uit het positieve blok gehaald — de groep verenigingen met twee positieve adviezen van de werkgroepen en zonder bezwaarschriften waarover in groep gestemd wordt. Dit gebeurde op de AV gebeurde waar niemand van 'Thomas More' was uitgenodigd. Het bezwaarschrift van LOKO was overigens laattijdig, zodat het bezwaar niet geformuleerd mocht worden en er dus ook geen discussie gevoerd werd. Het enige gevolg was dat het genootschap uit het positieve blok gelicht werd. Ook op de daaropvolgende AV (van afgelopen vrijdag) was er geen ruimte voor discussie omdat er gestemd moest worden. Het genootschap werd dan ook zonder discussie of recht op verdediging — iets dat het reglement wel vereist wanneer er bezwaarschriften zijn ingediend — niet erkend als vrije vereniging, met het verlies aan subsidies als gevolg. Een wijziging van het reglement — waar Kringraad werk van wil maken — in de zin dat verenigingen die uit het positieve blok gelicht worden het recht krijgen zich te verdedigen, dringt zich dan ook op.

Anarchisten

In een reactie na de AV lieten zowel Frederik Pieters als Frank Judo, die ook bij Thomas More een voet in huis heeft, verstaan dat ze het niet zo zouden laten. "Dit weekend is een moment van reflectie, maar we zullen niet stil blijven zitten", aldus Judo. Op de vraag of ze naar de rechtbank stappen zegt Pieters te overwegen om eerst naar de universiteit te stappen. "In Gent kreeg de NSV onlangs ook geen subsidies meer — waarschijnlijk ook op grond van dubieuze criteria — zij stapten naar de unie en worden wel weer gesubsidieerd. Die stap is ook bij ons het overwegen waard." Beiden trekken overigens het de-

Werkingsreglement FKK in kort bestek

Aan de universiteit zijn er een aantal organisaties actief die zich inlaten met 'maatschappelijke bewustwording en vorming van studenten' — sociale of politieke verenigingen dus. De Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie (Loko) wil deze verenigingen ondersteunen door een deel van hun kosten op zich te nemen. Maar om misbruik te vermijden, moeten deze politieke studentenorganisaties een hele procedure doorlopen. Ze moeten het fiat krijgen van twee werkgroepen en de algemene vergadering (AV) van Kringraad. Bovendien moeten ze voldoen aan acht criteria.

De vrije verenigingen moeten jaarlijks een erkenningsaanvraag indienen bij de financiële controlecommissie der vrije verenigingen (FKK). Deze moet een financieel verslag en een verslag van de activiteiten bevatten van het afgelopen burgerlijk of academisch jaar. Om voor erkenning in aanmerking te komen moeten acht (voornamelijk formele) voorwaarden vervuld zijn. Er wordt ondermeer vereist dat de vereniging hoofdzakelijk uit studenten bestaat, dat er minstens één openbare activiteit met spreker georganiseerd is en dat de vereniging niet het statuut heeft van een raad of een fakulteitskring. Inhoudelijk wordt enkel vereist dat de vrije vereniging bijdraagt tot de maatschappelijke bewustwording van de studenten — het mag geen louter culturele of gezellheidsclub zijn. Verder mag de vereniging geen offensief geweld gebruiken of propaganderen en moet ze zich houden aan de universele verklaring van de rechten van de mens.

Er wordt door twee werkgroepen toegezien of de kandidaat vrije verenigingen aan deze criteria voldoen. Een eerste werkgroep wordt opgericht in de schoot van Kringraad bestaande uit zes kringvertegenwoordigers, drie uit de grote kringen en drie uit de kleine kringen, en de vrijgestelden en voorzitter van Kringraad. Dit is wat meer de FKK noemt. De tweede werkgroep is deze van de in het vorige jaar erkende vrije verenigingen. Zij mogen advies uitbrengen aan de FKK. Beiden zijn dus gebonden aan de acht criteria om een positief of negatief advies uit te brengen.

Opmerkelijk is dat de kringen zelf niet gebonden zijn aan deze acht criteria. Zij kunnen op de AV bezwaarschriften indienen tegen de vrije verenigingen op gronden die ze zelf bepalen. De verenigingen waartegen bezwaar is ingediend mogen zich wel komen verdedigen op de eerstvolgende AV. De vrije verenigingen die positief advies kregen van de twee werkgroepen en waartegen geen bezwaarschrift is ingediend worden *en bloc* goedgekeurd. Over de anderen wordt na een discussie apart gestemd.

(rg)

mokratisch gehalte van de beslissing in twijfel: "We weten op voorhand niet aan welke criteria we ons moeten houden." Als we hen voorleggen dat Loko al jaren het systeem van postassigaties hekel, wordt verwonderd gereageerd: "er is nooit enig probleem geweest."

Mathias Vanaken van het Thomas More Studentengenootschap verwijt Loko en de KU Leuven dat ze blijkbaar niet zo hoog oplopen met de kristelijke waarden: "Loko is volledig geïnfilteerd door MLB en anarchisten." Verder klaagt hij aan dat het genootschap niet gehoord is en dat Kringraad daarmee haar eigen statuten heeft geschonden. "We zullen alle middelen aanwenden om er iets tegen te doen, eerst stappen we naar de regeringscommissaris

en als het nodig is naar de Raad van State." Toch brengt het verlies aan subsidies beide verenigingen niet in gevaar. Bij het KVHV gaat het weliswaar om 50.000 frank: "We zullen het wel voelen, maar dan maken we gewoon iets minder reclame", aldus Pieters. Bij het genootschap ging het zelfs om slechts drieduizend frank. Bij de MLB was niemand bereikbaar voor een reactie.

Raf Gerits

De verenigingen die dit jaar wel erkend zijn: Kring voor Internationale Betrekkingen, Werkgroep Democratisch Onderwijs, De Roze Drempeel, Actief Linkse Studenten, Komitee tegen Uitwijzingen, Stichting De Nieuwe Wereld en Springbok.

De Vlaamse Technische Kring en de Vily nodigen u en uw vrienden van harte uit op het

12e Arenberg galabal

op zaterdag 14 februari 1998
in en om het Arenbergkasteel te Heverlee

We presenteren u ons Valentijnsmenu:

Aperitief: romantisch diner met uw partner in een restaurant naar keuze

Voorgerecht: collage van klassieke dansen in de feestelijke galatent overgoten met ons balorkest El Parador

Hoofdgerecht: buffet met Manchester Carry Chain in de feesttent, gestoomd in een ambiance à l'olé

Dessert: mousse van zachte kamermuziek, afgewisseld met kleurrijke drankjes in de cocktailbar

Als afsluiter bieden we u in de koffiebar broodjes en warme hapjes aan

Avondkleedij gewenst
Toegang: leden 500 BEF, niet-leden 550 BEF, ter plaatse 650 BEF
Reservaties en inlichtingen op het VTK-secretariaat, Groenveldlaan 1/5/0, 3001 Heverlee
Telefoon: 016/20/0097, of elektronisch: galabal@vtk.student.kuleuven.ac.be

JO MEUWISSEN

Alle verhuur
Video-, klank- en lichtmateriaal
Videoschermen tot 4 m
DISCOBAR EN CD'S
met of zonder D.J.
KARAOKE (1.500 titels)

(advvertentie)

016/201.301

Alles duurt er een beetje langer

Omwille van het romantische gevoel, omdat Bologna de oudste universiteit is, voor de taal en de andere omgeving, waren de motivaties van Koert, Stephan en Sam om vorig jaar aan de universiteit van Bologna oude geschiedenis te gaan studeren. Ze vertellen honderduit over hun Italiaanse avontuur.

Veto: Waar ligt het verschil tussen België en Italië?

Sam: «Zeker niet het weer: regenachtig in de winter en in de zomer veel te warm. Het echte verschil zit hem in de zuiderse mentaliteit.»

Stephan: «Alles gebeurt er veel meer op het gemak, maar anderzijds genieten ze meer.»

Koert: «Om je te vestigen, moet je een papier van hier hebben met een postzegel van daar en een stempel van nog ergens anders. Je ergert je aan die wanorde, maar na een tijdje begin je die mentaliteit over te nemen.»

Stephan: «Italianen zijn ongelofelijke burokraten. Alles werkt er veel te veel volgens de regels. Maar uiteindelijk loopt het wel los.»

Sam: «Ons beeld over Italianen klopt wel niet altijd. Zo is er een groot verschil tussen het noorden en het zuiden.»

Stephan: «Toch bestaat de Italiaan die altijd pizza eet en een zonnenbril draagt. Maar ook niet-Italianen doen dat.»

Sam: «Ze dragen inderdaad een zonnenbril in het midden van de winter.»

Koert: «Ik ben eens met een Italiaan van twintig naar een Chinees restaurant geweest. Het was de eerste keer dat hij iets anders dan pasta of pizza. Een Italiaan

(foto Dirk Bernard)

heeft totaal geen oog voor vreemde culturen of talen.»

Veto: Was alles goed geregeld bij aankomst?

Koert: «Ja. Onze koördinator had ginds goede contacten. Vele andere buitenlandse studenten hebben wel een tijdje gedoeld.»

Stephan: «Wij konden terecht op een pedda, de goedkoopste oplossing.»

Veto: Is het onderwijs ginds vergelijkbaar met het onze?

Sam: «Om een diploma te halen moet je een aantal eksamens, niet een aantal jaren afleggen. Officieel duurt de opleiding vier of vijf jaar, maar tijdsdruk is er totaal niet. Er zijn verschillende zittijden en men mag zoveel keer proberen als men wil. Naar Leuvense normen is het eigenlijk een zalig systeem. Je kan een vak leren, eksamen afleggen en dan vakantie nemen voor je aan het volgende vak begint.»

Stephan: «Voor Italianen is dat wel een groot nadeel. Ze stellen alles uit. Vaak zitten ze tot hun vijfentwintigste zonder diploma.»

Koert: «Soms leggen ze voor een vak tien

aantal proffen om zijn thesis te verdedigen in aanwezigheid van heel zijn familie.»

Stephan: «Iedereen is prachtig gekleed, zelfs de neefjes en de nichtjes. Als de student geproklameerd wordt, wordt hem een grote laurierkrans om de nek gehangen. Daarmee paradeert hij dan door de straten. De familie neemt gretig foto's en zingt soms zelfs.»

Veto: Begijnen veel studenten aan zo'n lange studieloopbaan?

Koert: «Ik heb de indruk van wel, zelfs zonder kapabel te zijn.»

Stephan: «Om een beurs te krijgen, moet je per jaar wel een aantal eksamens afleggen. Maar zelfs dan is de regeling laks.»

Sam: «Een kotgenoot van mij was op zijn vierentwintigste nog niet door tweede kan geraakt. Pas na zes jaar kreeg hij geen beurs meer omdat hij niet het vereiste aantal eksamens had afgelegd. Voor veel jongeren is studeren een uitweg, omdat ze waarschijnlijk toch geen werk zullen vinden eens ze afgestudeerd zijn.»

Stephan: «Vooral in het zuiden is de werkloosheid zelfs bij universitair schrijnend.»

Veto: Zijn de studenten georganiseerd in studentenorganisaties?

Koert: «Kringen zoals hier bestaan niet. Op universitair vlak is men alleen maar georganiseerd volgens de politieke partijen. Men komt dus ook nooit tot een overkoepelende studentenorganisatie omdat men ideologisch niet kan overeenkomen.»

Veto: Zijn er sociale voorzieningen voor studenten?

Koert: «In studentenrestaurants kan je voor maximum honderdfrank een volledige maaltijd krijgen. De kwaliteit daarvan is veel minder dan hier. Er wordt dan ook enorm veel op kot gekookt.»

Veto: En het uitgaansleven in Bologna?

Sam: «Italianen drinken opvallend weinig. Misschien heeft dat veel te maken met hun presence. Op hun kot lopen ze de hele dag in hun piama rond. Maar als ze uitgaan, moet hun kleding perfect zijn.»

Stephan: «Voor een pint betaal je er honderdvijftig frank. Je bezetten op kafee kan dus niet. Wij hadden vrouwens de reputatie alcoholisten te zijn, nog voor we er aankwamen.»

Koert: «Italianen zitten, babbelen en roken vooral heel veel. In de kafes is er ook geen ambiance. Meestal zit iedereen er naar MTV te kijken.»

Veto: Wat missen jullie nu jullie terug zijn?

Sam: «De emotionele openheid. Hier gaat alles er veel geremder aan toe.

Koert: «En de stijl. In Italië mag alles met meer flair.»

Veto: Wat raden jullie studenten die naar Bologna vertrekken aan?

Sam: «Neem vooral genoeg geld mee.»

Stephan: «Blijf vooral rustig. Alles duurt er een beetje langer dan hier.»

Koert: «Kijk uit je doppen in het verkeer. Een rood, groen of oranje licht, zebrapad of niet, het blijft hetzelfde: als voetganger moet je rennen.»

Kristof Daniels
Aernout Beke

Italiaanse studenten in Leuven

“Voor mijn inschrijving regelde ik alles in één dag, zelfs in één uur.”

Os het toeval dat Italianen die niet van zwart en wit houden uit het noorden komen? Orsola en Martino zijn Bolognese Erasmusstudenten. De eerste studeert Italiaanse letterkunde, de tweede rechten. Gian Marco studeert archeologie en komt uit Venetië. Ze laten zich graag over alles genuanceerd uit, vinden Brussel het centrum van de wereld, maar de Belgen nogal koel.

Veto: Waarom wilden jullie in Leuven komen studeren?

Orsola: «Een professor in Bologna raadde mij Leuven aan. Men vertelde mij dat het een leuke stad was met veel buitenlandse studenten waar veel plezier werd gemaakt en waar men veel bier drinkt.»

Martino: «In Italië is Leuven bekend bij rechtenstudenten.»

Veto: Deden jullie bij je aankomst in België een beroep op de faciliteiten van de universiteit?

Martino: «Aanvankelijk vond ik hulp bij de Erasmusverantwoordelijke van de faculteit Rechten. De dienstverlening verloopt er uitstekend, veel beter dan in Italië.»

Orsola: «Martino hielp mij om een woonplaats te vinden. Het leven hier is zo gemakkelijk door deze faciliteiten. Het computerlokaal is de hele nacht open. In het studentenrestaurant kan je goedkoop eten. Alle proffen zijn vriendelijk, misschien omdat we buitenlanders zijn. Ik kreeg zelfs het privee-telefoonnummer van een prof. Anderzijds is de universiteit in Bologna veel groter.»

Martino: «Het hangt natuurlijk ook van de fakulteit af. In rechten zijn er veel studenten. Dan is het normaal dat je geen goede relatie hebt met je proffen. Maar de organisatie van de universiteit is hier stukken beter. Bovendien is het systeem in Italië veel burokratischer.»

Gian Marco: «Ja, voor mijn inschrijving regelde ik alles in één dag, zelfs in één uur. In Italië is zo iets onmogelijk. Zelfs voor Italiaanse studenten is het er een nachtmerrie. We hebben ook niet zulke grote organisaties voor buitenlandse studenten.»

Veto: Hebben jullie opmerkingen bij onderwijs-systeem hier?

Orsola: «Het is beter omdat je elke les voorbereid moet zijn. In Italië beginnen we te studeren nadat de lessen zijn afgelopen, zelfs pas na één jaar les. Gedurende het jaar leer je meer dan in Italië, maar ik hou helemaal niet van het eksamensysteem hier, waarbij je alles op het einde van het jaar geserveerd krijgt.»

Veto: Is politiek een geladen onderwerp onder Italiaanse studenten?

Martino: «Het hangt ervan af. Soms worden mensen daardoor echt boos op elkaar.»

Martino: «Voor mensen die pleiten voor scheiding tussen noord en zuid, is het precies altijd carnaval. Omdat ze in de week-ends niet echt weten wat doen, trekken ze dan maar gewoon een groen hemdje aan. Die mensen vormen wel degelijk een gevaar voor ons land, zeker omdat hun ahang groeit.»

Gian Marco: «Het grootste probleem is de burokratie. Ze wordt veroorzaakt door de enorme centralisatie in Italië. De lokale

autoriteiten hebben bij lange niet zoveel macht als die in België.»

Veto: Valt het leven in Leuven mee?

Orsola: «Vooral in het begin van het jaar ben ik veel uitgegaan. Ik laat me echter niet in met het kringleven. Eén keer heb ik aan een kroegentocht deelgenomen.»

Gian Marco: «In Italië is er een groot onderscheid tussen pubs en disko's. Hier heb je als het ware een mix van beide.»

Veto: Welke indruk maken de Leuvense studenten op jullie?

Orsola: «Ik leef met twintig Belgen op kot. Pas deze week (na vier maanden, nvdr) begonnen ze echt met me te praten. Belgische studenten zijn koeler. Toch heb ik ook wel Belgische vrienden gemaakt. In Bo-

logna praten we vlugger met elkaar, maar dat blijft dan heel oppervlakkig. Echt vriendschap sluiten is daar moeilijker. Misschien gaat dat wel gemakkelijker in Zuid-Italië. Maar ik hoed me voor vooroordelen. Ik heb ook problemen bij het gebrek aan etikette hier wat de eetcultuur betreft. Ik hou van een nette keuken. Bij ons op kot is dat helemaal niet het geval. Waar ik echt van baal, is het feit dat ze op kot hun bord- den nooit naspoelen. Het afwasmiddel blijft er steeds een beetje aankleven. Ik kan me inbeelden dat ze te lui zijn, maar toen ik hun vertelde hoe ze het moesten doen, wisten ze het zelfs niet.»

Gian Marco: «Voor ons is het middageten en het avondeten een belangrijk deel van de dag.»

Veto: Wat raad je een Italiaan aan die naar hier komt?

Martino: «Leer Engels. Het talenonderwijs in Italië laat echt te wensen over.»

Orsola: «Het contact met andere studenten verbreedt je wereld. Door naar het buitenland te gaan doe je echt mee aan een andere cultuur.»

Aernout Beke

(foto Dirk Bernard)

“Germanisten lijken mij meer angelsaksisch aangelegd”

Op het eerste gezicht hebben de Vlaamse showbusiness en de Leuvense academische wereld niets met elkaar gemeen. Nochtans bestaan er familiebanden tussen de twee milieus. Bart Herman is, behalve de Vlaamse singer-songwriter die doorbrak met 'Ik ga dood aan jou', ook nog full-time broer van de op minder grote schaal bekende, maar daarom niet minder populaire Jan Herman, professor Franse literatuur. Ruige rocker versus brave prof? Of is Bart Herman de germanist gebleven die hij was?

Bart Herman: «Absoluut. Ik lees namelijk heel veel. Ik ga nooit slapen voordat ik een stuk van een boek gelezen heb. Ik lees trouwens verschillende boeken tegelijk. Overdag lees ik ook. Het is een must. Wanneer ik wakker word, zo rond de middag, lees ik altijd eerst mijn krant, als het kan zelfs drie kranten. Ik probeer ook zo veel mogelijk tijdschriften te lezen. 's Avonds lees ik meestal een viertal bladzijden in één van de boeken waarin ik bezig ben.»

Toneelschool

Veto: Heeft u een patroon bij het uitkiezen van de boeken die u leest?

Bart: «Dat zou ik niet zeggen. Het is wel zo dat er een hele hoop boeken zijn die ik nadien opnieuw heb gelezen. Het laatste is 'Catcher in the Rye', van Salinger. Maar wat ik vooral doe, is mij laten inspireren door vrienden die mij een boek aanraden. De gewoonte om 's nachts te lezen heb ik wel overgehouden aan mijn studententijd, maar nu lees ik een veel ruimer genre. Vroeger was het meer een verplichting. Nu laat ik mij meer leiden door mijn eigen voorkeur.»

Veto: Is er een bepaald literair personage waarmee u zich vereenzelvig?

Bart: «Ik heb zo een beetje een lijfboek, geschreven door Robert Ruark, en die heet 'Poor no more'. Zowel de personages van Ruark als de man zelf fascineren mij enorm.»

Veto: Was u voorbestemd was om germaanse te studeren of wilde u zich eerder afzetten van uw broer die een jaar daarvoor aan romaanse was begonnen?

Bart: «Nee. Het was een toevallige keuze. Ik was eigenlijk van plan om lichamelijke opvoeding te volgen. Maar in het laatste jaar van de humaniora kwam ik te weten dat er nogal wat positieve wetenschappen aan te pas kwamen. Vermits ik niet zo'n schitterende 'positieveling' ben, heb ik van die keuze afgezien. Ik wou dan toneelschool gaan volgen, maar mijn ouders hebben me toen aangeraden om eerst een universitaire richting te proberen. Als dat niet zou lukken, mocht ik nog altijd aan een toneelopleiding beginnen. Ik vond dat een zeer fair voorstel. Ik heb me toen afgevraagd welke vakken mij het beste lagen en dat bleken Engels en Nederlands te zijn. Het is dus een zeer arbitraire keuze geweest. Maar toen ik na vier jaar afgestudeerd was, had ik geen zin meer om nog eens vier jaar te gaan studeren voor een toneelopleiding.»

Veto: Zou u opnieuw voor germaanse kiezen?

Bart: «Ik denk dat ik eens iets anders zou proberen. Ik vond dat wel een interessante richting, maar ook wel vrij beperkt. Als je voor Germaanse kiest, moet je echt wel tamelijk zeker zijn dat je later iets met talen gaat doen of dat je gaat lesgeven. Ik heb trouwens een tijdje vertaald. Ik ben ook nog enkele jaren beroepsmlitair geweest. Ik was sportief aangelegd en ik kreeg daar ook de kans en de tijd om me met mijn muziek bezig te houden. Dat kwam goed

uit en ik had daarbij een vast inkomen.»

Veto: Als u even terugdenkt aan uw studententijd: bestond er bij de germanisten een zekere rivaliteit tegenover de romanisten?

Bart: «Ik weet het niet. Ik denk wel dat er zoiets bestaat, maar ik heb daar nooit aan meegedaan. Het is mij wel opgevallen dat er een aantal germanisten waren die zich afzetten tegen de romanisten, tegen de rechtenstudenten, enzovoort. Ik heb mij ook nooit aangesloten bij een club en ik ging nooit naar studentenkafees. Ik bevond mij altijd in het muziekmilieu hier in Leu-

geregren van mijn broer. Niet zozeer bij de Engelse of Nederlandse literatuurvakken, maar bij de algemene vakken, zoals filosofie. Hij speelde me notities en cursussen door en gaf me raad over hoe ik bepaalde vakken het best studeerde.»

Veto: Stel uw broer eens voor in een notendop.

Bart: «Mijn broer is een zéér brave jongen. Hij is ook erg nieuwsgierig en tracht de dingen altijd te rationaliseren; hij heeft overal een verklaring voor. En meestal is zijn verklaring de juiste. Hij staat wel open voor andermans mening, maar eigenlijk

(foto Bart Andries)

ven. Ik heb nauwelijks vrienden of kennissen overgehouden aan die tijd. Je kunt zeggen dat de Oude Markt in twee delen verdeeld was: aan de linkerkant de studenten en aan de rechterkant de Leuvenaars. Ik zat bij de Leuvenaars.»

Veto: Enkele jaren geleden heeft u gezegd dat je een romanist meteen kunt onderscheiden van een germanist. Waarop ga je dan af?

Bart: «Je kunt dat al merken aan de kledij. Een romanist kleedt zich klassieker. Je kan dat eveneens merken in de gangen: romanisten zullen meer geneigd zijn Frans te spreken dan germanisten Engels. Wij waren dan weer wel verplicht om AN te spreken. Germanisten zijn misschien iets revolutionairder, zij lijken mij toch meer Angelsaksisch aangelegd. Ik kan mij moeilijk een romanist voorstellen die op kafee zit. Germanisten kom je wel tegen op kafee.»

Loyaal

Veto: Merkt u die verschillen ook bij u en uw broer?

Bart: «Ja. Maar ik denk dat die verschillen niet veel te maken hebben met de studierichting. Het is volgens mij gewoon een eksponen van ons karakter. Toch schieten we heel goed met mekaar op. Maar zijn interessefeer, zijn manier van praten en kleden zijn nog altijd dezelfde als vroeger en voor mij geldt dat ook. Het is misschien wel zo dat als je aan iemand zou vragen wie wat gestudeerd heeft, dat ze mij wel als de germanist en mijn broer als de romanist zouden bestempelen. Ook kwa muziekvoorkeur: ik zit in het rockskirwie en mijn broer in het klassieke milieu.»

Veto: Bestond er tussen jullie enige rivaliteit?

Bart: «Nee, integendeel. Ik heb veel steun

heeft hij allang op voorhand zijn idee van hoe de dingen in mekaar zitten. Mijn broer analyseert alles en tedereen. Hij kan bijvoorbeeld naar een televisieprogramma kijken en je de volgende dag precies vertellen hoe het in mekaar steekt en wat er beter moet. Hij stopt de dingen niet graag in vakjes, maar toch: hij begrijpt ze graag. Hij was dan ook zeer goed in filosofie. Hij is tevens zeer eerlijk, zeer loyaal. Geen misse gast. Hij zou door het vuur gaan voor zijn familie. Dat leeft zeer sterk bij ons allebei. Ik zie hem altijd graag komen. Wij kunnen samen geweldig lachen. Hij komt trouwens vanavond naar mijn optreden kijken.»

Veto: U houdt zich actief bezig met het creëren van teksten, terwijl uw broer ze eerder analyseert en bestudeert. Is hij volgens u dan ook meer een beschouwend tipe en u eerder emotioneel?

Bart: «Dat hij minder emotioneel is dan ik zou ik niet zeggen. Maar het is wel zo dat hij beroepsshalve meer bezig is met analyseren en bestuderen. Dat doet hij ook soms met mijn teksten. Zijn vrouw is dan weer een germaniste. Af en toe bel ik haar op om te vragen of een bepaalde wending in mijn tekst wel goed Nederlands is. Af en toe krijg ik ook complimentjes over een mooie vertaling. Mijn broer creëert misschien minder dan ik, maar hij heeft andere talenten: hij is een goed spreker en geeft goed les.»

Veto: U schrijft uw teksten zelf. U baseert zich daarbij soms ook op bestaande teksten, zoals die van Jean-Jacques Goldman. Voelt u zich schrijver of dichter?

Bart: «Dichter niet. Wat ik wel probeer, is teksten schrijven die nog nooit geschreven zijn, met zo weinig mogelijk clichés. Ik vertrek steeds van de muziek en dan volgt de tekst. Wanneer ik een mooie melodie

gevoonden heb, begin ik te zoeken naar een tekst die bij die sfeer past. Ik schreef nog niet in mijn studententijd. Als ik al iets schreef, dan waren het Engelse teksten. Ik maak soms nog Engelse nummers, maar die komen dan niet op mijn CD's te staan, maar op die van andere artiesten. Op mijn laatste CD staan veel vertaalde nummers van Jean-Jacques Goldman. Ik vind dat één van de grootste singer-songwriters van de franstalige muziek.»

Veto: U heeft zich een tijdje geleden aan presentatiewerk gewaagd op televisie, terwijl u ooit in een interview zei dat u nooit gemeengoed wilde worden. Vanwaar die kentering?

Bart: «Wel, dat klopt nog altijd. Men is naar mij toegekomen en men heeft mij gezegd dat ik in hun ogen de ideale presentator was voor dat programma. En ik vond dat een uitdaging. Net zoals de medewerkers van 'Jesus Christ Superstar' mij zijn komen vertellen dat ik de ideale Pilatus was voor hen. Dus heb ik maar een keer Pilatus gespeeld, was een succes was. Als men

morgen met een ander voorstel op de propen komt en men denkt in mij de ideale man te vinden, dan doe ik dat gewoon.»

Veto: Maar u heeft niet het gevoel dat u gemeengoed bent geworden?

Bart: «Ik zou het niet weten. Ik ben in geen geval aan een zender of een programma gebonden. Op straat herkennen veel mensen mij wel. Maar als je op TV wil komen en artiest zijn, dan is dat 'part of the business'. Maar ik vind het niet erg. Men vraagt wel eens of het mijn ijdelheid streelt. Laten we zeggen dat het mij niet stoort.»

Koorzanger

Veto: Stel dat u het BV-schap over enkele jaren beu bent, zou u dan een beroep kiezen dat meer aansluit bij wat uw broer doet, zoals lesgeven?

Bart: «Absoluut niet. Wat ik nu doe is altijd al mijn streefdoel geweest en ik ga proberen om dat zo lang mogelijk vol te houden. Ik zal dit nooit beu worden. De mensen kunnen mij natuurlijk wel beu worden. Bovendien kan ik wat mijn broer doet intellectueel niet aan, sociaal en fysisch evenmin. Dat ligt mij gewoon niet.»

Veto: Omgekeerd nu: stel dat uw broer een overstap zou wagen naar de showbusiness. In welke richting zou u hem dan sturen?

Bart: «Maar mijn broer zit al in de showbusiness! Hij zingt, goed zelfs, weliswaar in het klassieke milieu. Hij en zijn vrouw zijn uitstekende koorzangers. Hij volgde muzieksschool, piano en blokfluit. Ik heb dat nooit gedaan. Ik was de sportman, hij de muzikman. Maar ik denk niet dat hij ooit alleen voor een mikro zal staan zingen.»

Katleen Van Hoorenbeek
Vera Claes

"Ik zou een heel raar dirigent zijn"

Jan Herman, professor Franse literatuur aan de KU Leuven, lijkt op het eerste gezicht van zijn broer Bart — de ruige rocker met het peperkoeken hart — te verschillen als de dag van de nacht. Niets is minder waar, zo blijkt. Beiden hebben aan hun talenopleiding een grote liefde voor het boek overgehouden, en, hoewel ze elkaar door drukke agenda's niet echt veel meer zien, hebben ze hun broederband nooit verwaarloosd. Konklusie van Veto: eens een Herman, altijd een Herman.

gentie is, een vorm van begrijpen.»
«Een aantal zaken kunnen niet gedacht worden in het digitale systeem waar in wij denken: het is ja of het is nee. En een aantal zaken die zowel 'ja' als 'nee' zijn, vinden een uitdrukking in de kunst. De kunst leeft van paradoxen, van tegenstrijdigheden en van onzeggbaarheden. Als men de lektuur minimaliseert en opzichschuift, dan verdwijnt er een vorm van intelligentie. Ik noem de literatuur, en de kunst in het algemeen dan ook de niet digitale intelligentie van de mens. Hetzelfde geldt voor de muziek: het maakt iets zegbaar wat op geen enkele andere wijze zegbaar is.»

(foto: Jeroen Linsmans)

Veto: Jongeren schijnen steeds minder te lezen. Is dat een probleem?
Jan Herman: «Zijn we niet langzaam maar zeker aan het evolueren naar een maatschappij waar klank en beeld belangrijker zijn dan het geschreven woord? Nu ben ik zelf niet helemaal tegen de 'verbeelding', in de letterlijke zin van het woord, tegen het 'beeld worden' van materiaal en gegevens. Integendeel. Ik kijk met het grootste plezier naar documentaires, over dinosaurussen bijvoorbeeld, dat is nu eenmaal iets dat alleen maar te begrijpen valt via beelden. Anderzijds denk ik ook dat er stilaan een dimensie aan het verloren gaan is, dat men vergeet dat literatuur een vorm van intelli-

Veto: Is er een bepaald literair personage waarmee u zich kunt vereenzelvigen?
Jan: «Dat is een moeilijke vraag. Er zijn zoveel literaire personages, maar een figuur die mij altijd enorm geboeid heeft is Tristan. Ik was zwaar onder de indruk toen ik de eerste keer Tristan en Isolde las. 'L'amour passion' is een problematiek waar ik zeer vaak over nadenk. Het personage Tristan is een matrix van gegevens en elementen die op een vaak irrationele manier met elkaar in relatie staan. Het is een denken van relatie tussen krachten, verlangens en invloeden die in een complex verband samenkomen in de figuur Tristan. Hier kom ik weer terecht bij mijn idee dat literaire personages matrices zijn die ons in staat stellen dingen te denken die niet op andere manieren denkbaar zijn. Tristan is zo'n figuur. Een personage zorgt ervoor dat we twee tegen-

strijdige dingen kunnen denken. En daarvoor dient literatuur.»
Veto: Was uw keuze voor Romaanse Filologie weloverwogen?
Jan: «Ik ben van kindsbeen af een grote lezer geweest. Het zag er dus al vrij vroeg naar uit dat ik in die richting zou verdergaan: een humane richting die te maken heeft met literatuur en met teksten. Ik ben ook een muzikant en had graag iets gedaan op muzikaal vlak, niet als uitvoerend musicus weliswaar, maar eerder op het theoretische vlak. Ik had heel graag musikologie gestudeerd. Op dat ogenblik was musikologie echter niet wat het nu is, dus heeft men mij van dat idee afgebracht. En dan is de

keuze om pragmatische redenen op romaanse uitgedraaid. In mijn hart was ik eigenlijk veel meer 'germanofiel' dan 'romanofiel'. Ik heb het een tijd lang zeer moeilijk gehad met de negentiende eeuw in Frankrijk. Ik had er heel weinig affiniteit mee. Ik vond het een duistere, sombere periode. Niets liet in die tijd vermoeden dat ik romaanse zou gaan doen. Toen begon echter het probleem van de werkzekerheid zich te stellen en toen ik vaststelde dat romaanse werkperspektief bood, heeft dat voor mij de doorslag gegeven.»

Wijnkenner

Veto: Als u alles zou mogen overdoen, zou u dan dezelfde keuze maken?
Jan: «Als ik de talenten zou hebben, was ik het liefst uitvoerend musicus geweest. Dirigent bijvoorbeeld. Ik zou een heel raar dirigent zijn. Maar je moet er ten eerste de talenten voor hebben en ten tweede, je begint geen 'dirigentenstudies'. Maar ik vind romaanse een bijzonder interessante studierichting, omdat ze een intellectueel vormt op verschillende manieren en op verschillende domeinen. Dat maakt ook de moeilijkheid uit van de studie. Er worden zeer veel kwaliteiten aangeboord. Om te beginnen moet je het examen kunnen afleggen in drie verschillende talen, zowel schriftelijk als mondeling. Er is een analytische en een syntetische component. Je moet ook een gedachtenkonstruktie kunnen opbouwen en die capaciteit wordt wel ontwikkeld via onze studie. Ik vind het een zeer waardevolle studie omdat ze de digitale intelligentie aanvult met andere vormen van denken.»
Veto: U kunt de studenten Romaanse van nu vergelijken met die van vroeger, toen u er zelf nog één was. Bestaat er volgens u een groepsgevoel onder de romanisten?
Jan: «Ik denk dat het 'romanistische' gevoel stilaan aan het verdwijnen is. De maatschappij verwachtte van een romanist dat hij heel goed Frans kende, dat hij thuis was in de Franse cultuur, dat hij een wijnkenner was en dat hij ieder jaar naar Frankrijk op reis ging. Hij moest dus beantwoorden aan een bepaald verwachtingspatroon van zijn omgeving, maar dat is volgens mij aan het verdwijnen. De traditionele visie die men van romanisten had is aan het uithollen. Een romanist is veel meer dan dat geworden, maar ook een beetje minder. Hij is niet meer de specialist van de Franse cultuur, hij is iemand die een basisoptie heeft genomen op het vlak van de vorming in de humane wetenschap, toegespitst op de Franse taal en alles wat daarmee te maken heeft. Hij hoort dus niet meer thuis in één welbepaald vak.»
Veto: Kunt u ons uw broer Bart even in het kort voorstellen?
Jan: «Je kunt natuurlijk gemakkelijk in ba-

naliteiten vervallen, maar ik zou liever iets zeggen wat in interviews niet aan bod komt. Ik denk dat men van Bart Herman voldoende beeld heeft, maar misschien is dat beeld niet helemaal juist. Wat te weinig gezegd wordt in interviews is dat hij zeer gevoelig is. Hij kan dat natuurlijk alleen maar laten zeggen door iemand die hem goed kent. Een ander aspect waarover hij het uit legendarische bescheidenheid nooit zal hebben is zijn zeer grote gevoeligheid voor taal. Dat komt zeer goed tot uiting in de teksten die hij geschreven heeft voor zijn vierde CD, 'De slag van mijn hart', een CD op muziek van Jean-Jacques Goldman. Als ik de teksten van Goldman en van Bart Herman naast elkaar leg, dan verkies ik die van Bart Herman. Ik vind ze stukken poëtischer. Hij kan goochelen met taal.»

Veto: Wat softmigen niet weten is dat ook u zingt, maar dan niet als solozanger, wel in een koor.
Jan: «Ik heb onlangs op een kerstconcert een kleine solo mogen ten beste geven, maar ik ervaar dat eerder als een uitdaging. Ik probeer voortdurend mijn grenzen te verleggen en daarom kom ik soms paradoxaal over. Ik wil introvert zijn, maar op sommige momenten wil ik naar buiten treden om grenzen te verleggen, om mezelf te testen. Maar ik zou er nooit aan denken om bijvoorbeeld gedichten te schrijven. Ik heb absoluut geen improvisatorisch talent. Mijn broer heeft dat wel. Dat is een zeer grote frustratie. Ik kan ook niet tekenen. Als ik iets creatiefs zou willen realiseren, dan ligt het op het vlak van wat een dirigent doet: reeds bestaand materiaal doen klinken of vertolken. Je hebt het niet zelf gemaakt, maar je bent wel een schakel in het uitvoeringsproces.»

Plankenkoorts

Veto: Hiermee beaamt u wat uw broer reeds zei, namelijk dat u nooit teveel op de voorgrond zal treden en dus nooit een carrière zou willen uitbouwen in de stijl van Bart Herman.
Jan: «Ik zou inderdaad nooit zelf in de showbusiness gaan, hoewel ik enorm graag op de planken sta. Plankenkoorts is trouwens iets wat mij totaal vreemd is. Er is niets heerlijkers dan op de planken te staan. Ik zing niet meer vast in een koor, maar vervang af en toe mensen in koren van barokmuziek. Elke keer opnieuw beleef ik daar een ongelooflijk prettig gevoel. Helaas zijn mijn optredens weinig frekwent, omdat ik de moed niet meer kan opbrengen om telkens naar de repetities te gaan en mijn gezin steeds achter te laten. Ik ben het huiselijke en het introverte meer gaan cultiveren dan vroeger. Als ik nu nog iets doe op het vlak van de muziek moet het ten eerste een uitdaging inhouden, ten tweede kwaliteit zijn en ten derde moet het voor mij een esthetische ervaring betekenen die ik nog niet heb gehad. Ik ben immers op een moment in mijn leven gekomen waarop ik bewuste keuzes moet maken. Niet alles ligt nog open. Je moet weten wat je wil.»

Vera Claes
Katleen Van Hooenenbeek

Aangename kennismaking.

De Morgen is al meer dan 3 jaar de sterkste stijger onder de Belgische kranten. Ontdek nu zelf waarom steeds méér jongeren en studenten De Morgen lezen! De eerste 250 studenten die de bon hiernaast opsturen naar Jongeren & Media ontvangen gratis 4 krantencheques voor De Morgen. Deze cheques kunnen in om het even welke krantenwinkel ingewisseld worden voor een extra-dikke zaterdagkrant. Profiteer ervan!

Exclusief aanbod voor studenten:
9 maanden De Morgen voor slechts 4.645 fr.
(= 20 fr. per krant) + gratis boek t.w.v. 595 fr.
Neem de 'De Morgen'-folder op uw campus
of contacteer Jongeren & Media op 03/281.48.27 !

Ja, ik wil vier weekends lang gratis De Morgen lezen.

Stuur de 4 krantencheques op naar :
(1 pakket per student / geldig voor de eerste 250 inzenders)

naam : _____
voornaam : _____
officieel adres : _____
straat : _____
postcode : _____
stad : _____
ik ben student / studente
aan de K.U. Leuven / Groep T / KHL
richting : _____
jaar : _____

Stuur deze bon voor 03/04/1998 op naar:

Jongeren & Media
De Lescluzestraat 83
2600 Berchem

Het kind is het kind van de rekening

De publikatie van 'School onder schot; De democratisering van het onderwijs niet bestand tegen de crisis' (1997) veroorzaakte heel wat beroering in de onderwijswereld. De auteurs klagen de (automatische) oriëntering van leerlingen uit minder begoede milieus naar het technisch (TSO) en beroepsopleiding (BSO) aan. De grote boosdoeners zijn de toenemende competitiviteit, selectie en autonomie van de scholen. De analyses snijden hout maar de voorstellen tot verbetering van de auteurs zijn ook niet onbesproken. Aandachtige lezers zullen opmerken dat zij baden in een weinig objectieve en marxistische sfeer.

De auteurs steunen hun analyses met uitgebreid cijfermateriaal dat moet aantonen dat de selectie binnen het secundair onderwijs niet zozeer gebeurt op intellectuele gronden, dan wel op sociale. Arbeiderskinderen zijn vaak al minder gemotiveerd om te studeren en moeten dan ook nog eens opboksen tegen een schoolstelsel dat hen te vlug doorverwijst naar het TSO en BSO. Op die manier reproduceren de huidige onderwijsinstellingen de bestaande maatschappelijke klassen.

De 'school van de toekomst' houdt volgens de auteurs drie gevaren in. Ten eerste is er de toenemende competitiviteit die de scholen ertoe aanzet zich meer en meer te richten naar de wensen van het patronaat. In plaats van de jeugd een gedegen opleiding te geven, gaan ze wegwerparbeiders afleveren die in kleine hamburgerjobs of in de werkloosheid terechtkomen. Wanneer de scholen een grotere autonomie gegeven wordt — het tweede gevaar — zal deze trend zich nog meer doorzetten in de vorm van de privatisering van het onderwijs. Het grootste gevaar blijft echter de interne werking van het onderwijsstelsel dat een onrechtvaardige (sociale) selectie doorvoert en geen gelijke kansen biedt aan alle leerlingen.

Tendentieus

De urgentie van deze problemen staat buiten kijf en het is de grote verdienste van de auteurs dat ze die zonder omwegen onder de aandacht gebracht hebben. De overgrote meerderheid van diegenen die het met de democratisering van het onderwijs goed voorhebben, deelt hun bekommernis. Nog steeds komt slechts een minderheid van de arbeiderskinderen in het ASO en vervolgens het hoger onderwijs terecht. Opvallender is nog dat het omgekeerde fenomeen, kinderen uit goedgeoede milieus die arbeiders worden, bijna helemaal niet voorkomt. Aan deze problematiek wijdde Veto dit academiëjaar overigens nog enkele artikels (zie Veto 5 en 6). Toen werd er echter al op gewezen dat de oorzaken hiervan in de eerste plaats buiten het onderwijs gezocht dienen te worden. Een algehele mentaliteitswijziging dringt zich op en die kan niet alleen via een onderwijshervorming tot stand komen.

De auteurs van 'School onder schot' schijnen hier evenwel anders over te denken. In goede marxistische traditie zien zij achter de huidige misstanden slechts machinaties van het kapitalisme en sluiten zij de ogen voor de inspanningen die er in het verleden al geleverd zijn om de toestand te verbeteren. Zij geven een wel erg tendentieuze historisch overzicht en laten het ook niet na om uitvoerig te putten uit negentiende-eeuwse, Russische en kommunistische bronnen, vaak de drie tegelijk. Geen wonder trouwens als men weet dat een van de auteurs, Anнемie Mels, de echtgenote is van PvdA-kopstuk Merckx.

Bijzonder pijnlijk is de manier waarop ze het TSO en BSO in diskrediet brengen.

Zonder blozen durven zij stellen dat men "de helft van de leerlingen opsluit (sic) in technische of beroepsafdelingen" (p.162). Van een intellectuele dédain gesproken! Wat zij als enig zalligmakend alternatief propageren is een gelijk onderwijs voor iedereen tot op de leeftijd van zestien jaar. Het afgeschafte VSO was daar al een goede voorloper van. Ieder weldenkend mens kan zien dat dit een absurde is. Wat de auteurs ook mogen beweren, kinderen worden niet allemaal met dezelfde aanleg geboren. Elk kind heeft andere talenten die men

het uurrooster, tenzij men de leerplicht tot vijftienvijf jaar wil verlengen. Er is op zich niets mis met een beroepsopleiding zolang men er maar niet van uit gaat dat deze per definitie voorbestemd is voor arbeiderskinderen. Dit was ook het uitgangspunt van het boek en de auteurs waren dat beter trouw gebleven. Hun goede suggesties zijn daarentegen vaak niet meer dan het intrappen van open deuren: meer extracurriculaire activiteiten, minder leerlingen per klas, een betere individuele begeleiding. ... Maar goed, het mag zeker nog eens gezegd

niet zestien jaar lang op een uniforme manier kan ontwikkelen. De auteurs beseffen overigens zelf dat een teveel aan gelijkgequalificeerden leidt tot een onhoudbare concurrentiepositie. Er valt wel wat voor te zeggen om iedereen wiskunde, talen en geschiedenis en daarnaast ook nog eens huis-houdkunde en mechanica te laten studeren, maar dat zou zorgen voor een explosie van

worden.

Het moge duidelijk zijn dat het klassieke onderwijs in 'School onder schot' danig op de korrel genomen wordt. Een heel aantal kritieken die reeds werden aangehaald zijn terecht, maar soms vliegen de auteurs uit de bocht. De aanklacht tegen leerkrachten die te eenzijdig het westers model propageren laten de auteurs vergezellen door

Peter Mangelschots

'School onder schot' van Nico Hirtt, Anнемie Mels en Hugo Van Droogenbroeck verscheen bij uitgeverij Epo.

Onderwijsprotest: Het Ministerie van Onderwijs reageert

"De vraag is of de benoemingspolitiek gunstig is voor kwaliteit van onderwijs"

Lak na de betoging van woensdag liet onderwijsminister Luc Van den Bossche (SP) weten dat hij bereid was vakbonden en de inrichtende machten van het Vlaamse onderwijs uit te nodigen voor onderhandelingen over de hervorming van het secundair onderwijs. Blijft natuurlijk de vraag of er ook over de omstrede aspecten van het Tivoli-akkoord kan gepraat worden, meer bepaald over het geld dat van het secundair naar het basisonderwijs moet vloeien. Veto vroeg het aan Mark Pattyn, woordvoerder van minister van Onderwijs Luc Van den Bossche.

Mark Pattyn: «De onderhandelingen gaan in essentie over de hervormingen binnen het secundair onderwijs, zoals bijvoorbeeld de reductie van het aantal studierichtingen, statuten van het personeel of samenwerkingsverbanden. De besprekingen over de hervorming zullen eerst gevoerd worden over de inhoudelijke aspecten en pas daarna zal het prijskaartje bekeken worden dat daaraan vast hangt. Dat er, gespreid over een aantal jaren, om en bij de drie miljard naar het basisonderwijs moet vloeien werd bepaald in de Tivoli-akkoorden. Dat die maatregel wordt uitgeoefend, daar kan geen discussie over bestaan.»
Veto: Er werd ook betoogd tegen de verstrengde

reguleringen van vaste benoemingen. Spandoeken spraken over een verkapte benoemingstop. Kan ook daarover gepraat worden?

Pattyn: «Laat ons even duidelijk wezen: wij blijven bij een opschorting van de benoemingstop. Het is niet zo dat er weer een opschorting van de vaste benoemingen in de lucht hangt. Wel willen wij de benoemingen koppelen aan halftijdse opdrachten zodat benoemingen voor één uur zoals die nu mogelijk zijn in het katholieke onderwijsnet niet meer kunnen. In essentie gaat het om de vraag of de benoemingspolitiek gunstig is voor het onderwijs en de kwaliteit daarvan. Wij zijn in ieder geval bereid om daarover te onderhandelen.»

Veto: Een bron van ergernis die steeds weerkeert is de onduidelijkheid van de huidige onderwijspolitiek. Het ene voorstel wordt afgevuurd na het andere en er lijkt geen einde te komen aan de onoverzichtelijk reeks van hervormingen. Begrijpt u dat er vraag is naar een coherent hervormend onderwijsplan?

Pattyn: «Natuurlijk gaan wij in op die vraag. Zo willen wij nu een samenhangende dekreterale basis uittekenen voor de hervormingen binnen het secundair onderwijs om de kwaliteit ervan te waarborgen. Graag wil ik daarbij verwijzen naar het coherente beleid dat wij voeren op het vlak van universiteiten en hogescholen. Hervormingen zijn echter een complex proces van voorstellen, compromissen en afspraken, maar

het is het eindresultaat dat men moet beoordelen. Aan visie ontbreekt het ons in ieder geval niet. Zo vergeet men de oriënteringsnota's die wij opstellen voor de reductie van het aantal studierichtingen binnen het secundair onderwijs, of de invoering van de eindtermen die zonder meer getuigen van een doordachte kwalitatieve visie.»

Koherent

Veto: Er is ook heel wat te doen rond de financiële gelijkshakeling van de twee onderwijsnetten. Berekeningen van katholieke zijde zorgden voor beroering. De redenering die daarbij werd gevolgd, bleek achteraf niet juist te zijn en ondertussen is wel duidelijk dat men van allerlei kanten greit met siffers goochelt. Men kan zich dan ook afvragen waarom de objectieerbare verschillen tussen het vrije en het gemeenschapsonderwijs nog steeds niet wetenschappelijk in kaart zijn gebracht zodat de discussie helder gevoerd kan worden. Is het verwijt terecht dat het onderwijskabinet deze vaagheid in stand houdt om ze te gebruiken wanneer het uitkomt?

Pattyn: In het Tivoli-akkoord werd bepaald dat onderzoek moet gevoerd worden naar de verschillende belasting van gemeenschaps- en katholieke onderwijs. Zo zal een wetenschappelijke studie door een onafhankelijk orgaan gemaakt worden in twee fasen. In eerste instantie zullen de wer-

volg op p. 9

Middelpunt

Betoging leidt tot nieuwe onderhandelingen over hervorming secundair onderwijs

"Meer personeel aan het werk met het geld van Jan De Clerck"

Origine woensdag trokken in Brussel duizenden leerkrachten de straat op om te betogen tegen het Tivoli-akkoord van de Vlaamse regering. Dat akkoord geeft wel voor 3,1 miljard extra middelen aan het basisonderwijs, maar haalt daartoe 1,8 miljard weg uit het secundair onderwijs. Tot de betoging was opgeroepen door het gemeenschappelijk vakbondsfront van de kristelijke COC, de socialistische ACOD en het liberale VSOA. De veelheid aan slogans bewees dat het ongenoegen van het onderwijspersoneel nog dieper zit. Inmiddels nodigde de Vlaamse regering de vakbonden uit voor een nieuwe onderhandelingsronde.

Dames en heren, dit is een betoging van leraars. Zoals van ons verwacht mag worden, moet die dan ook een beetje ordelijk en gedisciplineerd verlopen", roept één van de organisatoren door zijn megafon. De betogers, die in groten getale met bussen vanuit de verste uithoeken van Vlaanderen naar de hoofdstad waren afgezakt, gehoorzaamden. Rustig kielden ze van het Noord- naar het Zuidstation. Af en toe knalde er al eens een voetzoekertje. In hun slogans omschreven de manifestanten de geplande hervormingen als 'misvormingen'. Op spandoeken en borden stond: "Meer personeel aan het werk met het geld van Jan De Clerck", "Tivoli = Dievolf", "Geen envelop! Van den Bossche op den dop, onze kinderen wél een job" en "leraren in aanbidding: -30%".

Dupe

De vakbonden verklaarden zich wel akkoord met de bijkomende middelen voor het basisonderwijs, maar waren er niet over te spreken dat die voor zestig procent 'gepikt' worden uit het secundair onderwijs. Het stuit hen tegen de borst dat deze maatregelen getroffen worden los van een globale hervorming in het secundair onderwijs. Tevens stellen zij het banenverlies aan de kaak. De plannen van onderwijsminister Luc Van den Bossche (SP) zouden leiden tot het verlies van naar schatting duizend vierhonderd banen: achthonderd bij het

omkaderingspersoneel en zeshonderd bij het onderwijzend personeel. De vakbonden vrezen voor een overbelasting van het personeel, dat volgens hen nu al overbevestigd is. Het geld dat vrijkomt na de hervorming van het secundair onderwijs willen ze aanwenden voor begeleidingsmaatregelen voor het personeel dat zijn job verliest.

Bekende gezichten op de betoging waren de politici Ludo Sannen (Agalev), Bert Ancaux en Nelly Maes (VU). Maes laakte het gebrek aan visie van de regering in de hervormingen. Ook het Vlaams Verbond van het Katholiek Secundair Onderwijs (VVKSO) had alle direkties en inrichtende machten opgeroepen de betoging te steunen. Het eiste een verhoging van de middelen voor het katholiek onderwijs. De Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs (Argo) was echter niet aanwezig op de betoging. Toch verzet ook zij zich tegen die maatregelen van het Tivoli-akkoord die in het nadeel van het secundair onderwijs spelen. Bovendien dreigt het gemeenschapsonderwijs de dupe te worden van de hervormingen als katholiek onderwijs binnen het huidige budget meer middelen krijgt. Petèr Steenhaut, voorzitter van de Argo, vraagt in een persmededeling dat de vrije keuze in het onderwijs gewaarborgd blijft. Het gemeenschapsonderwijs eist niet alleen garanties voor zijn financiële middelen, maar ook dat de Vlaamse regering meer geld inschrijft op de onderwijsbegroting. De Argo vond hiervoor al steun bij SP-voorzitter Tobback. Maar van de CVP mag het onderwijsbudget niet omhoog.

Benoemingstop

Steun kwam er ook uit studentenmid- dens. De Vereniging van Vlaamse Studenten (VVS) stelt dat besparingen zowiezo nefast zijn voor de kwaliteit van het onderwijs. Alex Polfliet, vrijgestelde van de VVS: "Door het schrappen van richtingen komen er grotere klassen en is er dus minder individuele begeleiding." Met haar aanwezigheid op de betoging wou de VVS ook de pas opgerichte Vlaamse Scholierenkoepel (VSK) steunen. Die volgt de ontwikkeling en uiteraard met argusogen.

Naast het Tivoli-akkoord was voor de manifestanten ook de benoemingstop een struikelblok. De vakbonden beweren dat

aan middelen tussen gemeenschaps- en vrij gesubsidieerd onderwijs een beleid worden uitgestippeld. Zo willen wij een politieke discussie voeren met wetenschappelijk materiaal. Het is niet zo dat wij de huidige onduidelijkheid willen gebruiken, integendeel: wij willen ze ongedaan maken."

Eva Catteeuw

het mindekreet zorgde voor een gedeeltelijke verzetting en op sommige punten zelfs een verstrenging van de benoemingstop. Minister Van den Bossche blijkt nu bereid daarover te onderhandelen. Dat is hoopgevend nieuws voor aggregatiestudenten, zeker nadat minister-president Van den

Brande (CVP) in Het Nieuwsblad van vijf februari verklaarde: "Het probleem is dat nieuwe afgestudeerden moeilijker een job zullen vinden."

Ellen Gysels
Hans Van Nespen

Het Tivoli-akkoord: wat, hoe en waarom

De Vlaamse regering besteedt met ruim drieënveertig procent of tweehonderdveertig miljard frank van haar begroting vrij veel geld aan onderwijs. Daarvan gaat vijftienveertig procent naar het secundair onderwijs. Het lager onderwijs kan rekenen op zeventenveertig procent of bijna vijftien miljard frank. Dat verschil van bijna twintig procent lag de basisscholen al lang op de maag. Een sekondaire school beschikt gemiddeld over vijf organieke ambten terwijl de administratieve en pedagogische omkadering van een basisschool veelal op de schouders van de direktie rust. Intussen kwamen er al maatregelen in het voordeel van het basisonderwijs zoals geld voor een beleidsondersteuning, een vermindering van de lesopdracht van de direkties en 132 miljoen extra voor werkings- toelagen.

In december 1997 nam de Vlaamse regering meer globale maatregelen. Toen onder- tekende ze in het Tivoli-kasteel in Mechelen een akkoord dat tegen 2006 in 3,106 miljard extra werkingsmiddelen voorziet voor het basisonderwijs. Het Tivoli-akkoord wekte de woede van zowat de hele sekundair-onderwijswereld. Voor de toegekende 3,1 miljard extra wil de Vlaamse overheid namelijk 1,8 miljard besparen in het sekundair onderwijs. Die besparing gebeurt ten eerste door omkaderingspersoneel (huismeesters-opvoeders, direktiesekretarissen, studiemeesters-opvoeders en klerken) niet meer te vervangen als dat afwezig is wegens ziekte of ongeval of als het "natuurlijk afvloeit" (met andere woorden, als het met pensioen gaat). Dat levert al 993 miljoen op. Ten tweede komt er nog eens 800 miljoen vrij door de rationalisatie van het studie-aanbod vervoegd in te voeren. Dat houdt in dat de regering een dubbel studie-aanbod in dezelfde fusiegemeente wil schrappen en een minimumaantal leerlingen per studiegebied wil invoeren.

De vakbonden verwijten minister Van den Bossche bovendien een verkapte benoemingstop. In april 1996 keurde het Vlaamse parlement een dekreet goed waardoor geen tijdelijke leerkrachten meer konden vast benoemd worden, behalve in scholen met minder dan vijftientig procent vastbenoemden. Deze benoemingstop liep af op 1 januari 1998. Maar het voorontwerp voor het nieuwe mindekreet voor programmaties en vaste benoemingen zegt dat een leerkracht in het sekundair onderwijs en het deeltijds kunst- onderwijs (DKO) pas kan vast benoemd worden voor minimum de helft van een voltijd- se betrekking. Volgens de vakbonden kan daardoor zeker twintig procent van de potentieel benoembare personeelsleden niet benoemd worden, en dat kan voor hen niet door de beugel.

vervolg van p. 8

kingskosten van een school worden nage- gaan, zodat men tot een gedifferentieerd overzicht kan komen van welke werkings- middelen de verschillende soorten scholen nodig hebben. Vervolgens zal dan, aan de hand van het objectieve verschil van nood

Contactlensen iets voor u? Trioptic biedt u EEN COMPLEET CONTACTLENZENSYSTEEM VOOR 4000,-BF. U krijgt voor zes maanden 6 paar zachte spherische maandlenzen (=maandelijks nieuwe frisse zuivere contactlenzen) incl. alle onderhoudsproducten van Allergan. Profiteer van onze voordelige probeerzet voor 690,-BF. Een uitgelezen aanbieding. Alleen bij Trioptic. Doel!

TRIOPTIC ADVISEERT ALLERGAN

Of liever lenzen?

Vraag de probeerzet: slechts 690,-BF voor een paar zachte spherische maandlenzen + producten.

TRIOPTIC

Vital Decosterstraat, 28A - 3000 Leuven - tel: 016/23.85.02

Pré-Ithaka toont geschiedenis Sint-Maartensdal

Het lelijkste land ter wereld

Van 9 tot 12 februari kan je in het Arenberginstituut het pré-Ithaka-event meemaken. Het is een voorproefje van Ithaka, het project rond hedendaagse beeldende kunst, georganiseerd door de Kultuurraad der Leuvense Studenten op 5 maart. Naast een bal populaire op dinsdag, loopt er die vier dagen een tentoonstelling over het Sint-Maartensdal, de lokatie waar Ithaka zich dit jaar afspeelt. Op pré-Ithaka worden onder andere de plannen van de architect van het Sint-Maartensdal, Renaat Braem, weer opgediept en wordt zo de geschiedenis van deze site geschetst.

Renaat Braem is één van de namen die uit de naoorlogse Belgische architectuur naar voor springt. Niet alleen kan hij een merkwaardig gebouwenpalmares voorleggen, ook heeft hij de onbelgische gewoonte zijn mening over architectuur luidop te verkondigen. Uit 1968 dateert zijn spraakmakende boek 'Het lelijkste land ter wereld', door Braem zelf omschreven als een "wandelgids in de Belgische jungle, bestemd voor ontwakende slaapwandelaars". Het boek is een pamflet tegen de wet De Taye, die een aanfluiting is van de Belgische wetgeving inzake georganiseerd ruimtelijk beleid, waarin

het tot vandaag ontbreekt aan een concreet globaal structuurplan; bij geen ander architect komt men beter te weten wat architectuur en politiek met elkaar te maken hebben.

Wijk

Achttien jaar later volgde "Het schoonste land ter wereld", waarin Braem terugkijkt op zijn projecten die enkel nog op papier bestaan en projecten die hij wel hij heeft gerealiseerd. Eén van de beschreven verwezenlijkingen is de wijk Sint-Maartensdal, die in 1957 als voorafje werd gebouwd in een land dat zich klaarmaakte om de wereltentoonstelling te ontvangen. Bijkomend was er het politieke argument van de komende verkiezingen. Het is eveneens een staaltje geworden van het Belgische gebrek aan inzicht en moed om de eigen laksheid inzake gebrekkige ruimtelijke en sociale ordening te herzien.

Van de toenmalige Leuvense burgemeester Tielemans krijgen Braem en enkele

anderen de opdracht een hoogbouwwijk op te richten op het terrein van een kazerne. Deze goedkope woningen in hoogbouw

(foto Elena Schütjes)

moesten in staat zijn om min of meer proletarische inwoners aan te trekken, als tegen-

Maartensdal bleek echter financieel niet haalbaar, en het project werd afgeroomd tot enkel de woningen overbleven.

Het entoesiasme kreeg een tweede deuk bij het overlijden van Tielemans, toen het nieuwe bestuur trachtte het project volledig af te blazen. Alle plannen waren echter klaar en goedgekeurd, en om teveel kostenvergoedingen te vermijden kwam de wijk er toch. Het idee van de wijk Sint-Maartensdal, oorspronkelijk opgevat als een gesloten geheel dat enkel toegankelijk was voor voetgangers, werd voor de zoveelste keer onrecht aangedaan toen op initiatief van één (!!) schepen in het Leuvense bestuur besloten werd om dwars door de wijk een weg aan te leggen. Op die manier werden de essentiële waarden die door de ontwerpers waren gestipuleerd volledig teniet gedaan.

Terras

Los daarvan waren de woningen wel degelijk vernieuwend, met in elke woning twee verdiepingen, één om te wonen en één om te slapen. De schuine opstelling zorgde ervoor dat op de terrassen de nodige privacy werd geboden, er was voorzien in ruime bergplaatsen en verschillende woningtypes waaruit kon worden gekozen. De ruime afstand tussen de gevels en bestaende straten verzekerde een maximaal genot van licht en lucht. De aanplanting van de wijk zou echter aan de magere kant blijven, wat ook nu nog een troosteloze aanblik geeft. Volgens de ontwerpers is er een grote woondichtheid betracht, en los van de feiten dat een aantal vooropgestelde ideeën niet werden uitgevoerd zoals voorzien, biedt de wijk een architecturale en stedenbouwkundige oplossing voor de essentiële waarden van goed wonen: licht, lucht, zon, ruimte en waar wooncomfort.

Sint-Maartensdal is echter ook een toonbeeld van de oneindige domheid van het Belgische bestuur, dat duidelijk maakt dat geen enkele waardevolle verwezenlijking kan worden uitgevoerd zonder slag of stoot. De dagelijkse veldslag om in een slecht georganiseerd land zijn ding te doen blijft bestaan. Laat dat voor de zoveelste keer gezegd zijn.

Veronique Patteeuw

ExistenzMaximum is te bezoeken van 9 tot 13 februari in het Arenberginstituut, Naamsestraat 96. (Voor meer info: zie kadertje)

Peter Cuypers
Sofie Overstijns

Existenzmaximum: een week architectuur in Leuven

Arenberginstituut vol licht en geluid

ii samenwerking met Stuc, Kura, het departement Architectuur, Stedenbouw en Ruimtelijke Ordening (ASRO) en de Cultuurcommissie van de KU Leuven organiseren de Leuvense architectuurstudenten ook dit jaar een week over, rond en in architectuur. De derde editie is, net zoals de vorige, opgebouwd rond 'rekonversie van gebouwen en herdefiniëren van programma's'. In het licht van de komende verbouwingen, vonden de organisatoren in het Arenberginstituut een ideale thuisbasis voor hun work- en talkshops, lezingen en uitstappen.

Existenzmaximum zag drie jaar geleden het levenslicht. Het project ontstond uit een groeiend verlangen bij de vierdejaarstudenten architectuur om iets meer te realiseren dan enkele makettes, schetsen of computersimulaties van gebouwen die nooit echt vaste voet in de aarde krijgen. 'Existenzmaximum' is een woord dat niet eens bestaat, maar verwondering en tal van associatieve betekenissen oproept. Anderzijds is het een woord met duidelijke referentie naar een andere historische architectuurterm: *Existenzminimum*. In het kader van de wederopbouw na de Tweede Wereldoorlog, werd door een aantal architecten gezocht naar een woning die op een zo goedkoop en ergonomische wijze een bestaanminimum kon bieden, die een 'existenzminimum' kon bieden. Existenzmaximum gaat op zoek naar een tegenpool en stelt zich tegelijkertijd vragen. Een nieuwe tijd, een nieuwe conditie, een nieuwe problematiek? Een noodzaak om anders te denken, en verder te denken dan alleen maar architectuur? Of anders, in plaats van het zoeken naar een minimale conditie, zijn er ruimtes te groot zijn om in te wonen, te ruim om leefbaar te zijn?

Vorig jaar vormde het Rito — een ge-

bouw van Henry Van de Velde dat inmiddels tegen de vlakte ligt en hieropgebouwd wordt door architect George Baines —, een aanzet tot het thema 'rekonversie en herdefinitie'. De archies besloten om voor Existenz Drie verder door te gaan op dezelfde problematiek. Op zoek naar een interessante site voor dit lokatieproject, vonden ze in het Arenberginstituut een ideale oplossing. Iedereen kent immers de imposante gevel in de Naamsestraat, slechts een handvol heeft weet van de even imposante in de Schapenstraat; en slechts een enkeling beseft dat het hier eenzeldige gebouw betreft dat een reusachtige hoogteverschil van meer dan achttien meter moet overbruggen. Idem voor de binnenkant van het instituut: wie kent niet de weg naar Radio Scorpio, Zuilenzaal of Dansstudio? Maar de rest van het Arenberginstituut blijft onbekend (en onbemind). Het is een vreemd gebouw, maar daardoor bijzonder fascinerend.

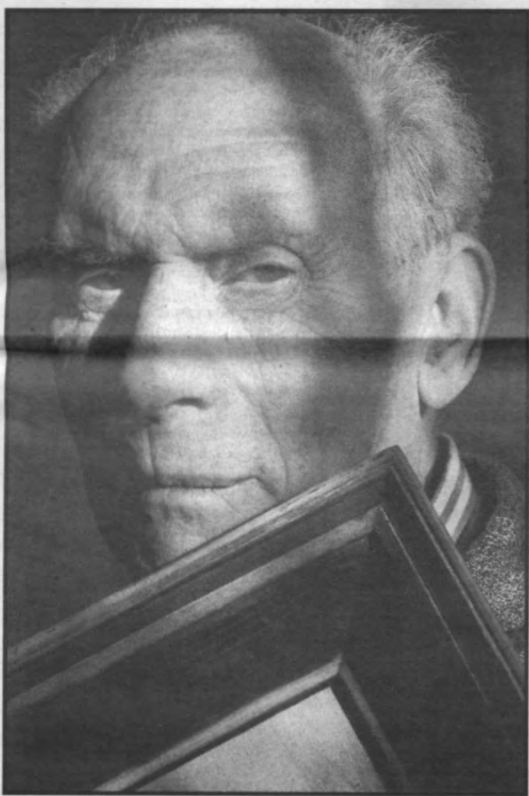
Wirwar

Existenzmaximum stelt gedurende één week letterlijk en figuurlijk een spot op de wirwar van gangen, trappen, laboratoria en aula's. Doel is alle verborgen hoekjes en kantjes uit de schaduw te halen. Het Arenberginstituut werd daarom in zes verschillende sectoren verdeeld waarin groepen studenten zochten naar een ideale manier om elke sektor in een ander daglicht te stellen. Onderliggend idee achter de verschillende ingrepen is de confrontatie tussen het materiële en immateriële. "Hoe kunnen we de ruimte aanpassen, hoe kunnen we architectuur scheppen door middel van licht en geluid? Dat willen we testen en uitproberen door videobeelden, optredens en evenementen plaats te laten vinden in een ruimte die daar niet voor ontworpen is", aldus één van de organisatoren. Zo worden de traphallen in een lichtkoker gevat, worden op de buitenmuur videobeelden geprojecteerd, loopt een trompettist door de gangen of krijgt de toren van het instituut,

als uitzicht over het hele project, een extra aksent.

In geen geval willen de studenten hun eigen versie van het renovatieproject van het Arenberginstituut naar voor schuiven. Ze willen het gebouw eerder een aksent geven als symptoom van een aktueel gegeven: rekonversie en heroriëntatie van oude gebouwen. De lezingen, work- en talkshops vormen een toetssteen om nieuwe functies op te nemen. Existenzmaximum blijft echter niet in een kringetje draaien, maar trekt de problematiek van het thema open naar andere projecten binnen en buiten de stad. Zo worden uitstappen georganiseerd in Leuven, Brussel en Rotterdam. Zowel in Leuven als in Brussel wordt op zoek gegaan naar goede en mindere projecten als voorbeelden van inbreiding en rekonversie. Inbreiding is een stedenbouwkundig alternatief voor de al te vaak als evident beschouwde expansie. In plaats van steeds nieuwe lappen groen vol te bouwen wordt gezocht naar vernieuwingsmogelijkheden binnen de bestaande stadswefsels. De uitstap naar Rotterdam houdt een andere probleemstelling in, want deze 'nieuwe stad' speelt nog geen rol op het gebied van inbreiding. Wel is het een voorbeeld van een "stad als cluster van plekken", wat nauw aansluit bij de typologie van het Arenberginstituut. Ook daar vind je immers ruimtes en lokalen terug die aan- en ineengebreid lijken.

"Het Arenberginstituut is een gebouw dat naar meer verwijst dan naar een plaats in Leuven. Het is een project, een werkgroep, een geschiedenis, een passage naar de Schapenstraat, een weinig neogotiek; het zijn talloze gangen en trappen, laboratoria waarin gedanst wordt, herinneringen aan Oedipus", aldus Bruno Verbergt. Het gegeven is er. Aan Existenzmaximum om er uit te halen wat er in zit.

Op de Pré-Ithaka-tentoonstelling van Kultuurraad over Sint-Maartensdal is onder andere een reeks foto's te zien. De foto's, voornamelijk portretten van bewoners, zijn van de hand van Veto-fotografe Elena Schutjes. Omdat de foto's zo prachtig zijn, en we daar een beetje trots op zijn, krijgt u op deze pagina al een voorproefje van de fotoreportage.

Teletekst over Sint-Maartensdal

De Kultuurraad der Leuvense Studenten (kura) draait deze week weer op volle toeren. Pré-Ithaka is een tentoonstelling met happening en fuif die Sint-Maartensdal in de kijker plaatst, als aanloop tot het kunstparcours op 5 maart.

Kultuurraad heeft iets met de stad. Het kunstparcours Ithaka concentreerde zich vorig jaar op de Leuvense Vaartkom. Begin maart zal de stedenbouwkundige bekommernis van Ithaka opnieuw blijken, ditmaal in Sint-Maartensdal: 'Ithaka retour', een terugkeer naar de stad. Door het tonen van kunstwerken op lokatie kunnen vergeen stads-gedeelten terug opgenomen worden in het stadswaefsel, zij het maar voor even. De buurt Sint-Maartensdal kwam de laatste tijd geregeld in het nieuws, dit vanwege de renovatie van drie woontorens door Ludo Bekker vanaf april 1998. Op de volgende pagina leest u een interview met de architect.

Deze week wijdt Kura bij wijze van voorproefje een kleine tentoonstelling aan de wijk. Bewoners worden aan

het woord gelaten over hun leefomgeving. De plannen van architect Renaat Braem tonen de ontwerpluze van blokken, torens en hun inplanting. Een en ander wordt samengepuzzeld tot een geschiedenis. Foto's, postkaarten, tekeningen, architectuurplannen en allerlei curiosa worden getoond. Verder zijn er documentaires die een licht werpen op architectuur en woonproblematiek. Er is ook een soap te zien die in de buurt gedraaid werd - dinsdagavond, op de filmhappening. Aan de hand van fragmenten komt er een totaalbeeld van Sint-Maartensdal tot stand, waarin de kloof met Braem's modernistische dromen soms scherp wordt afgetekend. Dertig jaar Sint-Maartensdal hebben de idealen van socialistische stedenbouw zwaar op de korrel genomen. De renovatie van de buurt kan — wil — misschien een keerpunt zijn voor de komende dertig jaar.

Pré-Ithaka wil zich presenteren als een teletekst, als een reeks losse en vluchtige bedenkingen die weldra

uitgewist worden. Misschien blijven ze, geprojecteerd in de hoofden van de toeschouwers, als humus voor latere gedachten. Dinsdagavond is er een happening met een bal populaire. De avond start met footage op groot scherm: een documentaire over architect Renaat Braem, filmfragmenten van acteur en crooner Guido De Belder, interviews met bewoners en een heuse soap die in Sint-Maartensdal gedraaid werd. Daarna treden Little Eddy en Charlie Dynamite aan in het danssalon. Ze spelen standards die zowat een halve eeuw overspannen, van de jaren twintig tot zestig. Charlie Dynamite is België's oudste actieve drummer. Hij nam verscheidene platen op en speelde met tal van groten uit de jazzwereld. Ondanks zijn hoge leeftijd is hij één en al vuur — een explosieve drummer, zoals zijn naam reeds doet vermoeden. Zeg niet dat we u niet gewaarschuwd hebben.

(jp)

Architect Ludo Bekkers over renovatie Sint-Maartensdal

“Sommige bewoners hebben zelfs een touwladder hangen”

Sint-Maartensdal, een stukje vergeten stad in Leuven, kwam de laatste tijd geregeld in het nieuws vanwege de renovatie van de drie woontorens. Die plotselinge aandacht leidde Kultuurraad naar de historie van de plek. Aan de hand van foto's, postkaarten, tekeningen, architectuurplannen en allerhande curiosa gingen de kurakkers op zoek naar de verborgen kantjes van de buurt. Aansluitend op de Existenzmaximum-week (zie verder in dit blad) organiseren ze deze week een tentoonstelling met alle gevonden materiaal in het Arenberginstituut. De apotheose valt te verwachten op 5 maart: Ithaka, het jaarlijkse project rond stad en beeldende kunst, houdt dit jaar halt op Sint-Maartensdal. Aanleiding genoeg voor een gesprek met architect Ludo Bekker. Bekker staat in voor de renovatie van de drie woontorens en — zo blijkt — heeft een vreemde haat-liefde verhouding met de torens van Sint-Maartensdal.

Ludo Bekker: «Renoveren doe je alleen maar naar aanleiding van iets. In dit geval is dat brandveiligheid. Die is op dit moment behoorlijk dramatisch. Het gebouw is eigenlijk nooit goedgekeurd door de brandweer en alleen maar zo kunnen gebouwd worden omdat Renaat Braem de architect was. Hij had genoeg gezag om die regels met de voeten te treden. Er stelden zich twee dringende problemen. Ten eerste is er maar één trap in elk gebouw, en bijgevolg geen andere vluchtweg. Daarnaast is de trapkoker volledig open van de kelder tot het dak. Bij de minste brandontwikkeling gaat de koker als schouw functioneren, waardoor het vluchten kwasi onmogelijk wordt. Sinds wij met ons project begonnen zijn, zijn er al drie branden in het gebouw ontstaan. De brandweer heeft zijn kazernes op drie minuten stappen van Sint-Maartensdal en was gelukkig altijd onmiddellijk ter plaatse. Zij verhuizen binnenkort evenwel naar Gasthuisberg en dat verandert de zaken.»

Silikonenspuit

Veto: Maar u gaat meer doen dan het gebouw brandveilig maken.

Bekker: «Inderdaad. De Vlaamse Huisvestingsmaatschappij subsidieert geen renovatiewerken die alleen te maken hebben met het brandveilig maken van een gebouw. De werken kunnen enkel gesubsidieerd worden als ze kaderen binnen een meer algemene renovatie waarbij alle problemen in verband met het gebouw volledig opgelost worden. We hebben dus een inventaris gemaakt van al die problemen. Dat zijn er nogal wat, zo bleek: slijtage op de sanitaire installaties, vuilnischachten die niet meer kunnen gebruikt worden omdat afval nu gesorteerd moet worden, de slechte staat van de elektriciteitsinfrastructuur, een radio-actieve bliksemalleider en het niet aangepast zijn van het gebouw voor gehandicapten.»

Veto: Wordt er bij het inbrengen van de nieuwe voorzieningen aan de typologie van de torens geraakt?

Bekker: «Daar is eigenlijk geen reden voor. De woningen werden destijds vrij goed gekonspiceerd. Ze zitten heel leuk in mekaar en zijn heel functioneel. Ik denk dat de woonsatisfactie in het gebouw ook zeer groot is.»

Veto: Voorgaande problemen houden vooral verband met de werking en inwendige structuur

zich mee. Het vernieuwen van de gevels is een andere problematiek. De bouwmaatschappij wou voor eens en altijd verlost zijn van de problemen van de gevels. De enige mogelijke oplossing is het toepassen van een gordijngewel, waarbij je niet meer afhankelijk bent van de aansluiting op de ruwbouw. Die optie gaan we toepassen met respect voor het gebouw. We willen het idee van Braem overnemen, maar op een functionele manier. De vormverdeling van de

(foto Jimmy Debruyne)

van de toren. Maar ook de buitenkant laat soms te wensen over.

Bekker: «Geregeld zijn er lekkages in de gevel. Er wordt eigenlijk continu met een silikonenspuit rondgegaan om alle gatjes te dichten. De gevels vragen ook veel onderhoud. Een schildersploeg is jaar in jaar uit aan het werk aan het buitenschrijnwerk. En dan is er nog het betonrot van de gevels. Een jaar of acht geleden werden die volledig gerenoveerd. Nu constateren we dat reeds tien procent van de betonoppervlakte opnieuw los zit. Een vierde probleem is van organisatorische aard. Er zijn namelijk heel wat dienstlokalen die geen functie meer hebben: magazijnen, pomplokalen, ... Die ruimtes willen we ook verkavelen in bergingen zodat iedereen buiten zijn appartement nog een extra bergplaats heeft.»

«Het vernieuwen van de technische installatie brengt geen moeilijkheden met

gaten in de gevel gaan we bijvoorbeeld volgen zonder deze perfect te kopiëren. Het houten schrijnwerk vervangen we door aluminium; dit laat ons toe grotere openingen te maken. We verliezen dan wel de kleine raampjes, maar het panorama op Leuven wordt op die manier veel minder gefragmenteerd, wat een extra kwaliteit is. De verschillende opties zijn trouwens met Braem zelf besproken. Hij is ondertussen wel al achttentachtig en had eerder een ongeïnteresseerde houding. «Daar moet je mij nu niet meer mee storen, ik heb mijn tijd gehad», zo klonk hij.»

Koterijen

Veto: Hoe staat u zelf ten opzichte van de wijk?

Bekker: «Ik heb een dubbele houding ten overstaan van Sint-Maartensdal. Ik heb de wijk zien bouwen in jaren zestig, ik woonde er toen vlak naast. Toen vond ik het fantastisch, het was de stad van de toekomst, futuristisch, eindelijk weg uit al die koterijen, eindelijk comfort. Eind jaren zeventig zijn we gaan spuwen op Sint-Maartensdal. We vonden het totaal geen manier om mensen zo te laten wonen: allemaal naast elkaar, in volstrekte anonimiteit met gebrek aan privacy. Sommige mensen die er woonden, hadden toen zelfs een verrekijker gekocht om bij de burens binnen te gluren. De reactie eind jaren zeventig was dan ook

duidelijk: op die manier doen we niet meer aan sociale huisvesting. Klemtonen veranderen in de tijd. Nu vind ik het waardevol dat de toren er staat en een belangrijk beeld vormt in Leuven. Op het gebied van huisvesting, denk ik niet dat dit een model is voor de toekomst. Aangezien de toren er nu is en aan een hele hoop mensen huisvesting verschaft, vlakbij alle voorzieningen, wordt wel gekozen voor renovatie.»

Veto: Vergelijken met ander werk van Braem is Sint-Maartensdal toch goed geïntegreerd in de stad. Wat gebeurt er bij de renovatie, wordt er met de relatie met de kontekst rekening gehouden?

Bekker: «Het betonrot kunnen we nauwelijks op een goede manier oplossen. We moeten het gebouw dus aan de buitenkant isoleren en opnieuw bekleden. We hebben de hele markt afgeschuimd om te zien wat mogelijk is. Uiteindelijk werd besloten om keramische platen te gebruiken omdat dat materiaal het dichtst staat bij de afwerking die het nu heeft, zowel qua tekstuur als kleur. Dan stelt zich de vraag naar de kleur. Het oorspronkelijk materiaal had een lichte, gele lederkleur. We zijn ons gaan afvragen of we het gebouw, nu het toch een nieuw kleedje krijgt, niet iets beter in het panorama van de stad moeten integreren. Zowel bij beleidsvoerders als bij mensen van de stedenbouwkundige dienst heerst er een dubbele houding ten opzichte van Sint-Maartensdal: «Het is wel een interessant project maar het integreert zich niet ten volle in het stedelijke weefsel.» Vandaar ons voorstel om meer in de richting van een terrakotta kleur te werken. Op die manier zou de toren opgenomen kunnen worden in het geheel van baksteen gevormd door de arbeiderswoningen en Stellingebouwen. Het beeld van Leuven zou je dan kunnen vergelijken met een hoop baksteen waaruit enkele bakstenen pieken zouden steken.»

Veto: Waarom een toren die steeds anders geweest is, nu plots laten oplossen in het stadsweefsel?

Bekker: «Waar we over spreken is een verschil in kleine nuances. Braem kende heeft hij eerder een woningbouwproject gemaakt waarbij hij er vanuit ging dat er van de omliggende stad niet veel meer over zou blijven. Nu weten we dat het anders gegaan is. De stad is er nog altijd en nu moeten we daar wel over nadenken. De toren wijkt af, de vraag is hoever we daarin moeten gaan. Ook de horizontaliteit die de toren nu heeft, verdwijnt bijvoorbeeld. Aan de ene kant vragen de materialen en technieken die we nu hanteren er niet om, aan de ander kant heeft vooral toren één (de grootste van de drie) een mooie proportie qua oppervlakte en hoogte. De horizontale geleiding draagt niet bij tot deze verhoudingen.»

Veto: Hoe reageren de bewoners op de renovatieplannen?

Bekker: «Het grootste probleem is het verhuizen van alle bewoners tijdens de werken. Dit is dramatisch voor een heleboel mensen die meer dan tachtig jaar oud zijn. Voor hen is de kans groot dat ze nooit meer terugkomen en dat is helemaal geen leuk vooruitzicht. Het grootste deel bewoners gaat wonen in de Van Waeyenberghlaan, sommigen in voorzieningen buiten de stad. De ouderen en zij die willen, kunnen in Sint-Maartensdal blijven. De laatste jaren werden in de lagere gebouwen geen appartementen meer verhuurd; die kunnen nu worden ingenomen. Voor het overige staan de bewoners positief tegenover de verbouwing. Er is steeds een latent gevoel van onveiligheid geweest. Als er iets gebeurt, zitten zij als ratten in de val. Zo zijn er mensen die een touwladder hangen hebben om bij geval van brand weg te raken. Er zijn een aantal inspraakvergaderingen geweest waarbij problemen en oplossingen voorgesteld werden en waarbij er gelegenheid was tot vragenstellen. Mensen waren daar bijzonder entoesiast. Eind april starten we met de werken, vijftien maand later hopen we een vernieuwde toren te kunnen presenteren.»

Veronique Patteeuw
Johan Leplat

Metropolaan Provincialisme

Indien u er na een hele week nog niet genoeg van krijgt, is er op zaterdag een toemaatje. De stichting Stad en Architectuur VZW organiseert dan een openingsevenement met als thema 'architectuur en identiteit van Vlaamse steden'. De problematiek wordt aangesneden door Rudi Laermans, die het zal hebben over de stedelijkheid van kleine steden, en door Xaveer de Geyter, over stedelijkheid en praxis. Aansluitend op de lezingen is er ruimte voor discussie in de vorm van een debat.

(vp)

De lezingen zijn bij te wonen in de aula van het Arenberginstituut om 14.30 uur en om 15.15 uur.

Het lied van de dood

Deze week donderdag heeft Stuc hoogst merkwaardig bezoek. Niet van een teatergezelschap, noch van een muziekgroep, maar van De Kift, een bende ex-punks en mannen die hun vaders kunnen zijn. In de vorm van een muziektheater berichten ze over het wel en wee van losgeslagen zeelui die onder leiding van Willem Barentsz in 1597 met hun schip zijn vastgelopen in de ijsmassa rond Nova Zembla. Dit historische feit wordt tot een universeel gegeven bewerkt: wat doen mensen als hun einde nabij is en enkel nog die lange nacht wacht. Wel, ze zingen, dansen, drinken, vechten en huilen.

Begin jaren tachtig behoorden de kernleden van De Kift nog tot de geëngageerde kraakscene rond Nederlands bekendste punkband The Ex. Hoewel dit ideologisch gesproken nog steeds het geval is, heeft De Kift zich muzikaal meer dan ooit verwijderd van waar punk heden ten dage voor doorgaat. Waar het debuutalbum 'Iverzucht' (1989), nog enigszins onder pop kan worden thuisgebracht, kwam De Kift nadien meer en meer in de vangarmen van de avantgarde terecht om uiteindelijk te belanden op die plaats waar Kurt Weill goedkeurend om het hoekje staat te knikken. Desondanks blijft deze band, net als geestesgenoten zoals De Legende, NV Peeters & Angst en Les Baudouins Morts, uitermate miskend. De omvangrijke hedendaagse Nederlandstalige avantgarde mag dan heel boeiend zijn, toch lijkt ze niet in staat het grote publiek te bereiken.

Krankenhaus

Haar muzikale stoutmoedigheid liet de Kift een eerste maal horen op het album 'Krankenhaus' uit 1993. Voor mij zou het nog enkele jaren van muzikale ontbering vergen vooraleer de wervelende Kift-orkeaan over me heen zou razen. We schrijven 11 november 1995, jeugdhuis 4AD te Diks-

muide. De avond was vochtig en kil, flarden wolken zeilden laag over de stad en op 't podium stond een ronde kolenkachel, een fauteuil en een staande lamp die samen de idee van een woonkamer opriepen. Net zoals alle anderen hier aanwezig, kreeg ik niet de minste hoogte van de situatie, niemand wist wat ons te wachten stond. Terwijl de maan, helemaal geïntrigeerd door het aura van onwennigheid dat er hing, als een vette, vieze voyeur het kafee binnenloerde, bestormden een tiental maniakale Nederlanders, gehuld in soldatenkleidij uit de eerste wereldoorlog, uitzinnig het podium. Hun leeftijd varieerde naar schatting tussen de dertig en vijftenzestig jaar, en hun wapens bestonden zowel uit traditionele rock-instrumenten als uit raschte Nederlandse plattelandsfanfare-accessoires. Met deze wapens ter hand procedureerden ze een briljante soundtrack bij wat verdacht veel op een teatervoorstelling leek. Spetterende monologen, gebaseerd op interbellumproza over de gebeur-

tenissen die zich tijdens de Grote Oorlog afspeelden in de streek waar we ons op dat moment allen bevonden, werden afgevuurd en het leek wel alsof ieder van ons één voor één sneuvelde onder het mosterdgas. Wat is brood? Dit was brood! Maar de laatste schreeuw die ze schreeuwden luidde niet moeder, niet God, en zeker niet 'Alles Voor Vlaanderen, Vlaanderen Voor Kristus'. De laatste geschreeuwde schreeuw was zuur en scherp en riep: 'Vuile teringtroep'. Toen was het voorbij, voorgoed. Het was een goede nacht om te drinken, maar een slechte om alleen te zijn, want alles wat vroeger de dingen bij elkaar hield was nu

dan een banale reflectie van het subliem spektakel dat ik me had laten welgevalen. De open zee aan de horizon liet me vanaf dan onverschillig, net als de maan daarboven die me met haar schijnsel nog enkel aan die bewuste avond deed denken. Dagenlang strompelde ik in een soort trance slingerend over de weg, kanteelde voor- of achterover in de struiken, sloeg languit tegen de grond en omarmde de keiharde aardes of ze van zachte dons was. Ik leek al eeuwenlang in een loden kamertje op de bodem van de zee te liggen, toen ik 'Gaaphonger', de nieuwe, als logboek verpakte, CD van De Kift onder ogen kreeg. Dat hij

ten gronde gegaan. Buiten daagde een grauwe dag. De vulniskarren ratelden alweer door de straten. Na al het tumult van de voorbije uren vulde een machtig zwijgen het kafee. Ik stond buiten en de deuren waren dicht. Waar moest ik heen, man? Waar moest ik heen?

De 'Krankenhaus'-CD kon me, in tegenstelling tot de live-performance maar matig boeien doordat het niets méér boei-

zo ongehinderd mijn beschutte-haven binnen kwam drijven, overtuigde me ervan dat er spoedig meer zou volgen. Ik rukte het raam open, en de nacht greep met koude handen naar mijn naakte borst. Hoewel De Kift zich nu meer dan ooit als een teatergezelschap profileert en deze keer zelfs, aangevuld met een paar echte acteurs, werkelijk tietepjes op het podium dropt, is de muzikale kant er zeker niet minder boeiend op geworden. Tipisch Hollandse fanfarenmuziek wordt, hoofdzakelijk door een profanisering van de middeleeuwse draai-ler, omgesmeed tot hartverscheurende dodenmarsen en creëren een ijzingwekkend hoempapadrama. Daarnaast wordt er ditmaal niet uitsluitend voorgedragen — zoals ten tijde van 'Krankenhaus' — maar staan er ook liederen van getormenteerde zeebonken en lang vergeten Finse zielen op het repertoire. Inhoudelijk wordt dit schouwspel gedragen door onder andere teksten van Schwab, Rimbaud, Rabelais, Borchert en het dagboek van Gerrit de Veer, één van de overlevenden van de jammerlijk mislukte poging van Willem Barentsz en de zijnen om via de noordelijke poolzeeën een vaarroete naar het Oosten te vinden. De Kift, nu, is terug te vinden op een grimmig eiland waar, onder de laag overtrekkende wolken, het verschil tussen dag en nacht verdwenen is. Sneeuwjacht en polaire kou teisteren er de acht in ijsmutsen en met lappen omzwachtelde schoenen getooide overlevenden, die in een uit wrakhout en zeildoek opgetrokken hok vechten tegen de honger, de uitzichtloosheid, elkaars nooit aflatende aanwezigheid en vooral de konstant als een uitgehongerde tijger op de loer liggende waanzin. Als geen andere weet De Kift het gevoel te bespelen dat iedere mens een zwaargewonde is van zichzelf. Daarnaast toont ze waar het allemaal om draait: Overleven alleen is niet genoeg. Een hond kan overleven, een vlooi. Er moet meer zijn!

**Barth Duriez
Stefan Huber**

De Kift bestemt Vlamingenstraat 83 op donderdag 12 februari. Inkom 250/300.

Laatste cowgirls-films in Stuc

Lesbo's, Lydia Lunch en de liefde

Deze week krijgt u de laatste kans om te profiteren van de filmreeks 'Even cowgirls get the blues' — zo genoemd naar de openingsfilm van de reeks. Drie kansen eigenlijk: woensdag en donderdag worden het futuro-feministische 'Born in Flames', het Amerikaanse 'Vortex' en het Oost-Duitse melodrama 'Die Legende von Paul und Paula' op u losgelaten.

zame revolutie die de vrouwen weinig baat gebracht heeft en hen ertoe aanzet op een gevarieerde en dynamische manier hun lot zelf te veranderen. Borden houdt de verhaallijn wel strak genoeg om te blijven boeien, iets waartoe ook wordt bijgedragen door de — zelfgemaakte — nieuwswatches die ze ertussen gooit om het geheel een pseudo-dokumentair karakter te geven, en door de pompende rockmuziek.

Nog meer bizar is ongetwijfeld 'Vortex', van Beth B. en Scott B. Bizar omdat hoofdrolspeelster Lydia Lunch een raar mens is: een 'konfrontationalist', iemand die via een gedreven-agressief en konfronterend gedrag de mensen wil wakker schudden en ageert tegen de fnuikende krachten van de maatschappij. Ze doet dat middels muziek — op haar zestiende had ze haar eerste 'guitar-guerilla' groepje, 'Teenage Jesus and the Jerks' — en ze speelde ondermeer samen met Kim Gordon (Sonic Youth) — 'spoken-word' optredens en films. Ook in 'Vortex' — wat draaikolk of maalstroom betekent, zowel letterlijk als figuurlijk — trekt ze ten strijde, dit keer als detectieve tegen een industriële die het menselijke brein wil controleren met behulp van geavanceerde computers. De film is doerspekt met intertekstuele verwijzingen naar authentieke misdaad- en gangsterfilms, die door de regisseurs Scott B en Beth B, tot een eenheid versmolten worden met de muziek en de beelden.

Het Oost-Duitse 'Die Legende von Paul und Paula' is dan weer een melodrama pur sang, dat bij wijlen de grenzen met de kitsch aftast. Zo'n film waarbij je bijna wil roepen tegen de hoofdpersonages omdat die op de beslissende ogenblikken de verkeerde keuzes maken en de rest van hun leven in het teken stellen om de zaak alsnog recht te zetten; iets wat zelden lukt. De legende van Paul en Paula is, wat de afloop betreft, een liefdesverhaaltje in de sprookjestraditie van het oosten. Paul en Paula respectievelijk ongelukkig getrouwd en gescheiden met kinderen, komen elkaar tegen en worden halsoverkop verliefd. Paul durft geen verbintenis aangaan uit vrees zijn beroeps-carrière in het gedrang te brengen. Als hij de dwangmatigheid van zijn liefde voor Paula erkent, heeft zij het hoofdstuk al afgesloten. De film, uit 1973, heeft waarde als een goed tijdsdocument van het leven van gewone mensen in het toenmalige Oost-Berlijn, maar is vooral een pleidoi voor de onvoorwaardelijke kracht van de liefde en is van een aanvaardbaar gehalte, zeker als men rekening houdt met de tijd en omstandigheden waarin hij gemaakt is.

Benny Debruyne

'Vortex' is op woensdag en donderdag elf en twaalf februari te bekijken in de Stuczaal. 'Born in Flames' alleen op woensdag, 'Die Legende von Paul und Paula' alleen op donderdag. Verdere info, zie agenda.

'Born in Flames' (USA, 1982) is een film die ondertussen een zekere cultstatus bereikt heeft. Hoewel ekspliet over en door vrouwen gemaakt — bestempeld als een 'lesbische film' —, is hij door de behandeling van bredere thema's als vervreemding en achterstelling voor iedereen toegankelijk. Regisseur Lizzie Borden ging met haar film trouwens in tegen de hoofdstroom van de feministische beweging, die bepaald werd door "white middle-class women", om die te vervangen door een veelheid aan stemmen, want "homogeniteit vernietigt individualiteit en vernietigt culturen", aldus Borden. Vandaar dat de hoofdpersonages de strijd aangaan met "anti-vrouwelijke, anti-lesbische", zowel als "anti-zwarte" krachten, en op zoek gaan naar een herdefiniëring van hun raciale, sociale en seksuele identiteit. De strijd waarvan sprake, speelt zich af ergens in de toekomst, na een vreed-

Kotsen om soapverdrijf

De ambities van Wacko in 'The Return of Dionysos' zijn niet gering. Wacko — als vanouds het duo Chiel Van Berkel en Manou Kersting, voor de gelegenheid aangevuld met Koen de Graeve en Birgit Kersbergen — wil het dionysische weer naar voor laten treden op het theaterpodium, waar, zoals je daaruit mag afleiden, nu het apollinische heerst. "Te zingen, te schreeuwen, blootsvoets te dansen in het holst van de nacht. Net zo onbewust van je sterfelijheid als een dier", daar gaat het om in 'The Return'. Eigenlijk heeft het daar altijd al om gedraaid bij Wacko, en dat dreigt nu net het probleem te worden. 'The Return of Dionysos' voegt nauwelijks iets toe aan het oeuvre van Wacko, zodat routine en verveling de kop opsteken. En dat is dodelijk voor het eigenzinnige, dionysische kabaret van de groep.

Begonnen als een soort protestproject tegen de gevestigde waarden in theater en kabaret.

kolofon

Veto
 's Meiersstraat 5
 3000 Leuven
 Tel 016/22 44 38
 Fax 016/22 01 03

Jaargang 24
 Nummer 19
 9 februari 1998

Ver. uitg.: Bart Eckhout
Hoofdredactie: Raf Gerits
Redactiesekretaris: Bart Eckhout
Redactie: Kristof Daniels, Benny Debruyne, Hans Declercq, Joost Helsens (wie?), Jeroen Lissens, Sofie Overstijns, Hans Vandenabeele
Doka: Bart Andries, Dirk Bernard, Jimmy Debruyne, Jeroen Lissens, Ivan Put, Elena Schutjes, Maarten Timmermans
Medewerkers: Aernout Beke, Eva Catteuw, Vera Claes, Peter Cuyper, Filip De Keukeleere, Bart Duriez, Ellen Gysels, Stefan Huber, Johan Leplat, Peter Mangelschots, Véronique Patteeuw, Jeroen Peeters, Katleen Van Hoorenbeek
Layout en vormgeving: Bart Andries, Dirk Bernard, Kristof Daniels, Katrien Darras, Benny Debruyne, Jimmy Debruyne, Hans Declercq, Filip De Keukeleere, Bart De Schrijver, Bart Eckhout, Raf Gerits, Martijn Graumans, Jeroen Lissens, Peter Mangelschots, Jeroen Peeters, Ivan Put, Elena Schutjes, Hans Vandenabeele, Eva Wittoox
DTP: Filip De Keukeleere, Hans Vandenabeele, Eva Wittoox
Cartoons: Filip Craen, Peties
Spelling: Filip De Keukeleere, Hans Vandenabeele, Eva Wittoox
Eindredactie: Hans Declercq en Bart Eckhout
Assistentie-eindredactie: Raf Gerits
Internet-Veto:
 http://www.veto.student.kuleuven.ac.be
 e-mail: veto@veto.student.kuleuven.ac.be

Zetwerk en publiciteit
 Allast Leuven (016/22.04.66)
Drukkerij: Artoos (Kampenhout)
Opplage: 9000 eksemplaren
ISSN-nummer: 0773-5162
Abonnementen
 Studenten: 250fr; niet-studenten: 350fr;
 buitenland: 700fr; steun vanaf 1000fr;
 over te schrijven op rek. nr. 001-0959719-77
Redactievergadering
 iedere vrijdagmiddag om 16.00 u

heeft Wacko in een paar jaar een vaste plaats veroverd op de Vlaamse en Nederlandse podia. Met hun mengsel van absurditeiten en onderbroekenlol wist het duo Chiel Van Berkel en Manou Kersting zich verzekerd van de steun van een ruim en vooral jong publiek. Het leverde hen zelfs een uurtje zendtijd op op Studio Brussel waar ze sinds enige tijd elke zaterdagmiddag een uur klinkklare nonsens mogen uitkramen. De Wacko-uitzendingen, zo ze al verstaanbaar zijn, deden al vermoeden dat de rek wat uit de humor van de bende is. In hun vorige productie 'Black space' werkte de Wacko-aanpak nochtsan perfekt. De combinatie van improvisatie, leuke liedjes, grove moppen — indien mogelijk zonder pointe — en hilarische tietjes stof langs alle kanten aan het publiek voorbij in een hels ritme. Wacko deed dingen die nooit eerder in het kabaret werden vertoond, en was daarmee een van de weinige echt vernieuwende krachten binnen het genre in de Lage Landen.

Die lol geldt jammer genoeg al heel wat minder voor 'The Return'. Het lijkt dat Wacko een beetje verstrikt zit in zijn eigen netten. Van deze groep verwacht je dat ze bakens verzet, maar daar komt Wacko niet meer aan toe. De voorstelling mist ritme, mee omdat een aantal Wacko-kenmerken ondertussen verworven zijn tot tics. Als je kunt voorspellen dat het verhaal van de één voortdurend zal onderbroken worden door dat van een ander, gaat de lol er na een tijdje wel af. Ook de zenuwvlach van Van Berkel en de spasische woede-uitbarstingen van Kersting, heb je al een keertje eerder gezien. Wel verfrissend is de bijdrage van de nieuwelingen Koen de Graeve en Birgit Kersbergen. De Graeve heeft een aandeel in zowat alle hoogtepunten van de show. De scène waarin hij met zijn mond vol eten een nieuw spel voorstelt — een wit blad zo creatief mogelijk voltekken aan 500 frank per vel — en zijn in Brugs dialect gezongen driestuiverslied zijn heerlijke momenten. Kersbergen houdt zich meer gedeisd, en lijkt in haar wat saai, trutterige rolletje, het apollinische theater te symboliseren.

De teksten van 'The Return' refereren aan de poëtika van de Vijftigers, een Nederlands losvast dichtersgezelschap dat rond de jaren vijftig de Nederlandse poëzie op haar grondvesten deed daveren. Niet toevallig wordt een fragmentje gesticteerd uit 'De grote blauwbiggorgel', een klassiek vers van Vijftiger Cees Buddingh. Maar ook de andere teksten barsten van de neologismen en associaties die doen denken aan het meest speelse van een Lucebert of een Bert Schierbeek. Een voorbeeldje: "knavertand met vlihbijters/ strohalmen in achterlaatie lieten windekind/ kotsen om soapverdrijf/ zingen in onderstijf." Associatie en improvisatie zijn de sleutelwoorden in de voorstelling. Dat door die twee technieken het onbewuste en dus het dionysische wordt losgelaten, is een overtuiging die al lang stand houdt in de kunsttheorie. Jammer dan toch dat wanneer er zich door een onverwachte reactie in de zaal echt een moment van improvisatie aanbiedt dat door het kwartet straal genegeerd wordt.

Met 'The Return' lijkt Wacko op een dood spoor te zitten. De dionysische esthetiek die hier beleeden wordt, was altijd al een thema bij Wacko, zodat de voorstelling weinig nieuws te bieden heeft. Niet dat er niet gelachen kan worden, integendeel, maar in het achterhoofd sluip de gedachte dat je de vorige keer nog drie keer zo hard moest lachen met net hetzelfde. Misschien wint de voorstelling door veelvuldige opvoering aan scherpte en ritmiek. Chiel Van Berkel sluit de show af met de mededeling "Hij (Dionysos) komt niet." Voorlopig is er geen reden om dat tegen te spreken.

Bart Eckhout

Wacko speelt 'The Return of Dionysos' in het KC Wagehuys van 12 tot en met 14 februari.

Huisvesting Lisst

Warme oproep aan ieder die zich gelukkige bezitter mag noemen van een kot, appartement, nederig stulpje, zolderkamerke, hotelsuite of wat dan ook. Dit jaar organiseert Sportraad van 24 tot 28 februari het Leuven Internationaal Studenten Sport Toernooi (Lisst). Om de 350 buitenlandse sportievelingen een slaapgelegenheid te bieden, hebben we nog veel bereidwillige studenten nodig. Voel je je geroepen om mee te werken aan dit toernooi op Europees niveau? Of wil je je talen oefenen gedurende een week of een gratis vakantie in het buitenland versieren, allemaal in ruil voor enkele vierkante meters van je kot? Twijfel niet langer en vul onderstaand strookje in:

Ik ben geïnteresseerd in:
 Te slapen leggen
 Begeleiden
 • Aantal personen te slapen te leggen:
 Opmerkingen: (ivm nationaliteit, taal,...):
 Naam:
 Kotadres:
 Telefoon:
 Adres thuis:
 Telefoon:

Je kan dit briefje opsturen of gewoon even langskomen of bellen naar het Sportraadsekretariaat, Tervurenvest 101, 3001 Heverlee (tel: 32.91.33, fax: 32.91.99)

Aanstaande woensdag treden deze studenten op in Cultureel Centrum Minnepoort. Het gaat hier om de Limburgse a capellagroep 'Toontje Hoger': zij graaien er uit hun rijkgevuul repertoire met klassiekers als 'only you' van The Platters, het ellenlange 'longest time' van Billy Joel, het 'zeinzoete' 'more than words' van Extreme en het onvermijdelijke 'only you' van the flying Pickets.

kruiswoord

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											

Horizontaal — 1 Franse schilder — Brusselse gemeente 2 Pers. vnv. — Limburgse gemeente 3 Veerkracht — Ongewassen, groezelig — Lage kant van een schip 4 Zoogdier — Buis 5 Oppervlaktmaat — Gemeente aan de Maas 6 Tocht — Voorwaarde 7 Gerecht — Gravure 8 Trek, lust — Gerechtsvaardig 9 Voorzetel — Sport — Rondedans 10 Plaats in Brabant — Zangnoot 11 Bodem — Bewust verrichte handelingen.
Vertikaal — 1 Spaanse schilder — Verwijdering van overtollig water 2 Welpenleidster — Zoogmoeder 3 Verliedde geluidjes maken — Muzieknoot 4 Lengtemaat — Zedelijke fout — Puntig uiteinde 5 Ambtskleed — Positief saldo 6 Lichaamsdeel — Nakomeling 7 Gemoedsbeweging — Rechtschappen 8 Afgelegen — Orgaan — Familielid 9 Lengtemaat — Geestelijke 10 Dun touw — Snijkant 11 Afrikaanse staat — Franstalige zangers.

Door Filip De Keukeleere

"Ik had toch graag een half miljard per jaar verdiend"

enigen kunnen zeggen wat Guido De Belder kan. Guido maakte van zijn droom zijn leven en van zijn leven zijn droom. "Als klein jongetje ging ik met mijn moeder naar de sinema. Vooral die specifieke geur in de zaal viel me op. Mijn moeder zei dat die kwam van de speciale boenwas die ze gebruikten om de zetelgids te blinken. Ik ben toen aan de schoonmaakster van de bioscoop gaan vragen welk merk boenwas ze gebruikte, en ik heb meteen zo'n bus gekocht om thuis de meubels mee te boenen. Zo kon ik altijd en overal in de sinema leven." Dames en heren/ ladies and gentlemen: Guido De Belder, acteur, crooner, schrijver, standup-comedian en showmaster, in één woord 'vedette'.

"Alleen in mijn gedichten kan ik leven", dichtte Slauerhoff destijds zichzelf toe. Guido De Belder kan alleen in de film leven, het dagelijkse leven interesseert hem niet: "Het leven is mij veel te klein". Momenteel woont Guido alleen in een bescheiden flat, acht hoog in 'blok vier' van Sint-Maartensdal. Zijn appartement is sober ingericht: aan de muur hangen enkel foto's uit zijn rijke filmverleden, krantenknipsels en daartussen een grote poster van Kristus: 'Op u vertrouw ik, o Heer'. Guido wil geen contact met de buitenwereld; zijn gordijnen zijn altijd gesloten, voor hem telt alleen de filmwereld. "Zet mij voor een camera en ik praat vloeiend vijf talen. (met Hollywood-akcent) *Je parle le français comme les Américains*. Maar als ik gewoon de straat op moet om een brood te kopen dan staat het koud zweet in mijn handen."

Guido is niet door het leven verwend, maar hij geeft grif toe dat hij dat grotendeels aan zichzelf te danken heeft. "Ik ben altijd een rebel geweest. Nergens kon ik aarden. Op school of op het werk, overal wou ik de filmheld spelen en dat werd niet geapprecieerd. Maar ik hoef me toch niet aan te passen aan het kleine leven van al die mensen?" Toen een kwajongenstreek hem als kind voor de politie bracht; werd erme gedreigd hem in het verbeteringsgesticht te steken. Geen probleem voor kleine Guido. "Ik antwoordde: 'Dat is de grootste beloning die ge mij kunt geven. Fats Domino heeft trombone leren spelen in het gesticht.'" Guido, geboren in Tienen, verhuisde van internaat naar internaat, want nergens wilden ze hem langer houden dan een jaar. "Op de duur betaalde mijn moeder een vol jaar internaatgeld vooruit, opdat ze mij toch niet na drie maanden zouden kunnen wegsturen." Guido haalde uiteindelijk via de avondschool een diploma talen, niet om een 'deftige' job te vinden, wel om zijn filmcarrière te lanseren.

Hollywood

Nochtans was hij oorspronkelijk veel liever autorenner geworden. "Mijn moeder stuurde een brief naar Fangio (de eerste echte Formule 1-vedette). Die antwoordde dat ik eerst een ervaring moest opdoen in een garage. Hop, ik van school af en op leercontract in een garage. Maar van auto-mechaniek kreeg ik niets te zien. De vloer schrobden was alles wat ik mocht doen. Het was de tijd van de rock 'n roll en ik stond de hele tijd te dansen op de autokappen. Ik kon shaken met mijn heupen zoals Elvis, maar de garagist kon er niet mee lachen." Ook met de vrouwen wou het niet altijd lukken. Guido woont nu alleen in het appartement van zijn moeder, maar hij heeft zijn playboy-allures nog niet afgelegd: "Ik krijg nu de dochters achter mij van mijn

vroegere vriendinnen." Guido was lange tijd getrouwd, maar vijftien jaar geleden volgde een scheiding. Samenleven met een finster is lastig, zo bleek ook uit daaropvolgende relaties. "Ze kunnen hun talen niet zoals ik. hé. Ik wil naar een film kijken op Frankrijk of Duitsland, maar zij zeggen dan 'Ik versta geen Frans' en ze willen naar VTM kijken. Ik word tot van die saate praatprogramma's, zeker als ik eraan denk dat er op hetzelfde moment een James Bond speelt op TFI."

Tiepmachine

Guido heeft zijn carrière in de film-business volledig aan zichzelf te danken: "Ik ging naar een film kijken en bij de aftiteling lette ik op de filmaatschappij. Ik zocht naar adres op en stuurde hen een brief met

laten doen in heel het land, maar ze kwamen niet met genoeg geld over de brug."

Veel geld heeft hij trouwens niet overgehouden aan zijn filmcarrière. "Ik ben te speciaal voor België. Mijn ideeën zijn te Amerikaans voor hier. Ik heb scripts geschreven voor films, eentje zelfs met een tiepmachine in de hoofdrol. In Amerika zou dat kunnen, hier roepen ze altijd: 'Ja maar dat kunnen wij niet betalen.' Dat is wel frustrerend, ja. Als je dat vergelijkt met die Hollywoodsterren die een miljard per jaar verdienen... ik vind dat ik toch ook een half miljard zou mogen verdienen". Zegt hij zonder verpinken. De grote oversteek naar het land van belofte wil hij voorlopig niet maken, al is hij wel al twee keer in de US of A. geweest. Bij de naam 'New York' is hij niet meer te houden: "Ongelooflijk, wat ik daar heb meegemaakt. Overal waar ik

nenkort een eigen programma krijgt op de VRT. Het wordt wel iets totaal anders dan wat er nu te zien is, want dat vindt hij "altijd hetzelfde: ze kondigen iemand aan - applaus - de man komt op - beantwoordt wat vragen - hij gaat weer af - en weer applaus." Guido wil met een nieuw concept breken met die traditie. "Ik laat een vriend van mij de show aankondigen. Die verwelkomt het publiek en stelt mij voor. 'Maar', zegt hij 'Guido is wel een beetje jaloers op mij omdat ik goed met een hoed sta en hij niet.' Zolets vinden de mensen prettig, ziet ge. En dan roept hij 'Dames en heren: Guido De Belder' en het orkest begint te spelen, maar ik kom niet op. Shot op het orkest dat er niets van begrijpt. Het publiek krijgt op een scherm te zien wat er zich achter de koelissen afspeelt. Ik lig in ruzie met een kuisvrouw omdat ik over haar ge-

een foto van mijzelf. Door mijn talenkennis ben ik kelner en maître d'hôtel geworden. Ik verdiende daar veel geld mee dat ik allemaal in foto's investeerde. Nu nog steek ik elk jaar duizenden franken in postzegels en foto's. Ik heb er heel Hollywood mee gedaan. In het buitenland kennen ze mij beter dan in België." Zijn carrière op het witte scherm begon in Frankrijk, ongeveer twintig jaar geleden. "Ik moest auditie doen en een Amerikaanse gangster spelen die in Parijs woonde. Dus begon ik te improviseren in een New Yorks gangsterslang. Maar de regisseur zei dat de gangster al twintig jaar in Frankrijk woonde en dus Frans moest spreken. 'Alors je dois parler le français comme les Américains', antwoordde ik met een Amerikaans aksent, en ik had de rol. Die feeling heb ik van nature meegekregen." Door financiële trubbel werd het Franse project halfweg afgeblazen, maar Guido liet zich niet kisten en vervolgde zijn weg langs het glubberig pad van filmverled.

Ondertussen speelde hij mee in meer dan veertig films, kortfilms, documentaire en TV-series. In 'Langs de Kade' bijvoorbeeld was hij een louchie hormonendealer die op het eind een kogel in zijn hoofd krijgt. Guido wordt meestal getypecast als gangster, "omdat ik er het gezicht voor heb". Een hoogtepunt was 'Exit 7', een illustere B-film over een vliegtuigkaping, waarin Guido de hoofdrol deelt met Laura 'Black Emanuelle' Gemser en Peter Faber. "Bij de première in Tienen belde de bioskoopuitbater mij op om iets-extra's te doen. Ik heb toen in de zaal in levendige lijve de kaping nagespeeld. Het publiek was er wild van. De filmverdelers wou mij hetzelfde

kwam werd ik bestormd voor handtekeningen. Toen we op de Empire State Building stonden vroeg mijn fotograaf of al die mensen daar nu voor mij kwamen of voor het gebouw. Elke dag had je daar een Witte Mars, duizenden mensen op straat, alleen voor een foto of een handtekening. 's Avonds hebben we ons moeten opsluiten in ons hotel, want overal werd je lastig gevalen." In Hollywood is hij ook al eens geweest, maar voor een toer langs de filmstudio's paste hij. Liever ging naar de graven van dode steracteurs kijken, zoals van zijn helden Errol Flynn en Humphrey Bogart.

Koelissen

Naast als filmakteur is Guido vooral actief als crooner. Op zijn zangrepertoire staan nummers van Frank Sinatra en Dean Martin (zijn grote voorbeelden), van Perry Como, Cole Porter en uiteraard Elvis. Met het Vlaamse chanson van vandaag loopt hij minder hoog op: "Ik voel er niks bij. Als ik er honderdduizend frank per dag voor zou krijgen, dan wil ik het wel eens proberen, maar het straalt niets uit." Over de Vlaamse showbiz is Guido dan ook niet echt te spreken. "Ik kan hier niet doen wat ik wil. De Vlaamse filmwereld is te klein voor mij. Ze brengen een gangsterfilm uit met een budget van honderd miljoen. De film flopt. Achteraf zegt er iemand tegen de producer: 'Waarom heb je De Belder niet gevraagd?' Antwoord van de producer: 'Wat? Zo'n vedette. Dat kunnen wij niet betalen.' Tja, dat ze dan eerst eens bellen, hé. Er valt altijd te praten over dat geld."

Guido heeft goede hoop dat hij bin-

dweilde vloer heb gelopen. Er vallen harde woorden. Ik eindig met te zeggen: 'De volgende keer dat ik u zie dweilep, breng ik een pepermolen mee en een stapel verbrande croque-monsieurs en dan vermaal ik die croques over uw propere vloer.'

Cadillac

Guido is ondertussen negenenvijftig. Hij is niet langer de Vlaamse Alain Delon van de glamourfoto's aan de muur, maar zijn entoesiasme is er niet minder om geworden. "In Amerika zat ik bijna op NBC bij Conan O' Brien. Er waren contacten, maar op het laatste moment is er iets tussengekomen. Dat is nu mijn grote ambitie. Op TV bereikt ge in één keer miljoenen kijkers, dat is nog wat anders dan een optreden. Ik heb net nog een toernee in Spanje afgezegd, omdat de daar als artiest bijna niets aan over houdt." Maar ondanks zijn vedettenstatus blijft Guido De Belder bescheiden: "Als de mensen mij hier op straat zien, weten ze niet wat gezegd. Ze geloven niet dat iemand zoals ik ook gewoon boodschappen moet doen. Ik rij nu al tien jaar weer gewoon met het openbaar vervoer. Auto's zijn gevaarlijk speelgoed in mijn handen: rechts inhalen, tweehonderd per uur rijden... Om mezelf te beschermen neem ik nu de trein. Ik hoor de mensen dan zeggen. 'Tiens, precies Guido De Belder. Maar dat kan hem niet zijn, want die rijdt toch niet met de trein.' Ik zou voor de mensen in een gouden Cadillac moeten rijden. Waarom? Ik ben toch ook maar een gewone mens?"

Bart Eeckhout